

შპს „სოკარ გაზ ექსპორტ-იმპორტი“

ფინანსური და მმართველობის ანგარიშგებები
დამოუკიდებელი აუდიტორის დასკვნასთან ერთად
2019 წლის 31 დეკემბერს დასრულებული წლისთვის

დამოუკიდებელი აუდიტორის დასკვნა

ფინანსური ანგარიშგება

მოგება/ზარალის და სხვა სრული შემოსავლის ანგარიშგება.....	1
ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგება.....	2
საკუთარი კაპიტალის ცვლილებების ანგარიშგება.....	3
ფულადი ნაკადების მოძრაობის ანგარიშგება.....	4

ფინანსური ანგარიშგების შენიშვნები

1. კორპორატიული ინფორმაცია	5
2. მომზადების საფუძველი	5
3. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის მიმოხილვა	7
4. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო შეფასებები და დაშვებები	14
5. ახალი სტანდარტები და ინტერპრეტაციები, რომლებიც ჯერ არ არის ამოქმედებული	15
6. შემოსავალი მომხმარებელთან გაფორმებული ხელშეკრულებებიდან.....	16
7. თვითღირებულება.....	16
8. კომერციული ხარჯები	16
9. საერთო და ადმინისტრაციული ხარჯები	17
10. ფინანსური ხარჯი	17
11. სხვა არასაოპერაციო შემოსავალი	17
12. გამოყენების უფლებით გადმოცემული აქტივები	17
13. საგადასახადო აქტივი	18
14. სავაჭრო და სხვა მოთხოვნები	18
15. კაპიტალი	19
16. საიჯარო ვალდებულებები.....	19
17. სავაჭრო და სხვა ვალდებულებები	19
18. პირობითი ვალდებულებები	20
19. ფინანსური რისკების მართვა.....	20
20. ნაშთები და ოპერაციები დაკავშირებულ მხარეებთან	23
21. საანგარიშგებო პერიოდის შემდგომი მოვლენები.....	24

მმართველობის ანგარიშგება

1. ინფორმაცია კომპანიის შესახებ.....	26
2. ძირითადი ფინანსური და არაფინანსური მაჩვენებლები	26
3. სუბიექტის განვითარების გეგმები	27
4. კვლევებისა და განვითარების სფეროში ჩატარებული ღონისძიებების მიმოხილვა.....	28
5. ინფორმაცია საკუთარი აქციების შეძენის შესახებ	28
6. წლიურ ფინანსურ ანგარიშგებაში ასახული თანხების შესახებ დამატებითი განმარტებები.	28
7. ძირითადი რისკები და გაურკვევლობები.....	28

დამოუკიდებელი აუდიტორის დასკვნა

შპს „სოკარ გაზ ექსპორტ-იმპორტის“ ხელმძღვანელობასა და მეწილეებს:

მოსაზრება

ჩვენი აზრით, ფინანსური ანგარიშგება სამართლიანად ასახავს, ყველა არსებითი ასპექტის გათვალისწინებით, შპს „სოკარ გაზ ექსპორტ-იმპორტის“ (შემდგომში კომპანია) ფინანსურ მდგომარეობას 2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, აგრეთვე მისი საქმიანობის ფინანსურ შედეგებსა და ფულადი ნაკადების მოძრაობას იმ საანგარიშგებო წლისათვის, რომელიც დასრულდა აღნიშნული თარიღისათვის, ფინანსური ანგარიშგების საერთაშორისო სტანდარტებისა და „ბუღალტრული აღრიცხვის, ანგარიშგებისა და აუდიტის შესახებ“ საქართველოს კანონის შესაბამისად.

ფინანსური ანგარიშგების ელემენტები რისი აუდიტიც ჩავატარეთ:

ფინანსური ანგარიშგება მოიცავს:

- ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებას 2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით;
- მოგება-ზარალის და სხვა სრული შემოსავლის ანგარიშგებას იმ საანგარიშგებო წლებისთვის რომელიც დასრულდა 2019 წლის 31 დეკემბერს;
- საკუთარი კაპიტალის ცვლილებების ანგარიშგებას იმ საანგარიშგებო წლისთვის რომელიც დასრულდა 2019 წლის 31 დეკემბერს;
- ფულადი ნაკადების მოძრაობის ანგარიშგებას იმ საანგარიშგებო წლისთვის რომელიც დასრულდა 2019 წლის 31 დეკემბერს; და
- ფინანსური ანგარიშგების ახსნა-განმარტებით შენიშვნებს

მოსაზრების საფუძველი

აუდიტი ჩავატარეთ „აუდიტის საერთაშორისო სტანდარტების“ (ასს-ები) შესაბამისად. აღნიშნული სტანდარტებით გათვალისწინებული ჩვენი პასუხისმგებლობები დამატებით აღწერილია წინამდებარე ანგარიშში: აუდიტორის პასუხისმგებლობა ფინანსური ანგარიშგების აუდიტზე. ჩვენ ვართ კომპანიისგან დამოუკიდებლები, როგორც ამას ითვალისწინებს ბუღალტერთა ეთიკის საერთაშორისო სტანდარტების საბჭოს მიერ შემუშავებული კოდექსი პროფესიონალი ბუღალტრებისათვის (IESBA-ის კოდექსი). შევასრულეთ IESBA-ს კოდექსით გათვალისწინებული სხვა ეთიკური ვალდებულებებიც.

მიგვაჩნია, რომ ჩვენს მიერ მოპოვებული აუდიტორული მტკიცებულებები ჩვენი მოსაზრებისათვის საკმარის და შესაფერის საფუძველს წარმოადგენს.

ფუნქციონირებადობასთან დაკავშირებული არსებითი განუსაზღვრელობა

გვსურს თქვენი ყურადღება შევაჩეროთ ფინანსური ანგარიშგების მე-2 შენიშვნაზე (მომზადების საფუძველი), რომელიც გვიჩვენებს, რომ კომპანიის მიერ მიღებულმა წმინდა ზარალმა 2019 წლის 31 დეკემბერს დასრულებული საანგარიშგებო წლისათვის შეადგინა 41,422 ათასი ლარი და ამ თარიღისათვის კომპანიის ვალდებულებებმა მთლიან აქტივებს 54,394 ათასი ლარით გადააჭარბა. როგორც მეორე შენიშვნაშია აღნიშნული, ეს მოვლენები და პირობები, სხვა საკითხებთან ერთად, მიუთითებს არსებითი განუსაზღვრელობის არსებობაზე, კომპანიის უნართან დაკავშირებით, საქმიანობა გააგრძელოს, როგორც ფუნქციონირებადმა საწარმომ. ჩვენი მოსაზრება მოდიფიცირებული არ არის ამ საკითხთან მიმართებით.

სხვა ინფორმაცია

ხელმძღვანელობა პასუხისმგებელია სხვა ინფორმაციის მომზადებაზე. სხვა ინფორმაცია (წარმოდგენილი 25-30 გვერდებზე) მოიცავს მმართველობის ანგარიშგებას (საქმიანობის მიმოხილვას), მაგრამ არ მოიცავს ფინანსურ ანგარიშგებას და ჩვენს მიერ მასზე გაცემულ აუდიტორის დასკვნას.

ჩვენ მიერ ჩატარებულ ფინანსური ანგარიშგების აუდიტთან დაკავშირებით ჩვენი პასუხისმგებლობა იმაში მდგომარეობს, რომ გავცნოთ, მმართველობის ანგარიშგებას და განვიხილოთ, არის თუ არა არსებითად შეუსაბამო ფინანსურ ანგარიშგებასთან ან აუდიტის პროცესში ჩვენ მიერ მოპოვებულ ინფორმაციასთან, ან სხვა მხრივ ხომ არ ტოვებს ისეთ შთაბეჭდილებას, რომ არსებითად მცდარია.

ამასთან, „ბუღალტრული აღრიცხვის, ანგარიშგებისა და აუდიტის შესახებ“ საქართველოს კანონით მოგვეთხოვება მოსაზრების გამოთქმა იმის თაობაზე, „მმართველობის ანგარიშგების“ გარკვეული ნაწილები შეესაბამება თუ არა შესაფერის მარეგულირებელ-ნორმატიულ აქტებს და აგრეთვე იმის დადგენა, „მმართველობის ანგარიშგება“ შეიცავს თუ არა ინფორმაციას, რომელიც მოითხოვება „ბუღალტრული აღრიცხვის, ანგარიშგებისა და აუდიტის შესახებ“ საქართველოს კანონით.

თუ ჩვენს მიერ ჩატარებული სამუშაოს საფუძველზე დავასკვნით, რომ მმართველობის ანგარიშგება არსებით უზუსტობას შეიცავს, მოგვეთხოვება ამ ფაქტის ანგარიშგება. არ აღმოგვიჩენია რაიმე საკითხი, რომლის შესახებაც აუცილებელი იქნებოდა ინფორმირება.

აუდიტის მსვლელობისას შესრულებული სამუშაოს შესაბამისად, ჩვენი აზრით, ყველა არსებითი ასპექტის გათვალისწინებით:

- მმართველობის ანგარიშგებაში მოცემული ინფორმაცია იმ საანგარიშგები წლის შესახებ, რომლის ფინანსური ანგარიშგებაც წარმოდგენილია, მომზადებულია ფინანსური ანგარიშგების თანმიმდევრულად; და
- მმართველობის ანგარიშგება მოიცავს „ბუღალტრული აღრიცხვის, ანგარიშგებისა და აუდიტის შესახებ“ საქართველოს კანონით მოთხოვნილ ინფორმაციას და შესაბამისობაშია შესაფერის მარეგულირებელ ნორმებთან.

ხელმძღვანელობისა და მეთვალყურეობაზე პასუხისმგებელი პირების პასუხისმგებლობა ფინანსურ ანგარიშგებაზე

ხელმძღვანელობა პასუხისმგებელია ფინანსური ანგარიშგების მომზადებასა და სამართლიან წარდგენაზე, ფინანსური ანგარიშგების საერთაშორისო სტანდარტების მოთხოვნების შესაბამისად, ასევე შიდა კონტროლზე, რომელსაც იგი აუცილებლად მიიჩნევს ისეთი ფინანსური ანგარიშგების მოსამზადებლად, რომელიც არ შეიცავს თაღლითობით ან შეცდომით გამოწვეულ არსებით უზუსტობას.

კომპანიის ხელმძღვანელობა ვალდებულია ფინანსური ანგარიშგების მომზადებისას შეაფასოს, შეუძლია თუ არა კომპანიას განაგრძოს საქმიანობა, როგორც ფუნქციონირებადმა საწარმომ და საჭიროების შემთხვევაში, პასუხისმგებელია საწარმოს ფუნქციონირებადობასთან და აღრიცხვის საფუძველად ფუნქციონირებადი საწარმოს დაშვების გამოყენებასთან დაკავშირებული საკითხების გამჟღავნებაზე, გარდა იმ შემთხვევისა, როდესაც ხელმძღვანელობას განზრახული აქვს კომპანიის ლიკვიდაცია ან ოპერაციების შეწყვეტა, ან მას არა აქვს აღნიშნულის განხორციელების გარდა სხვა რეალური ალტერნატივა.

აუდიტორის პასუხისმგებლობა

ჩვენი მიზანია, მოვიპოვოთ დასაბუთებული რწმუნება იმის თაობაზე, ფინანსური ანგარიშგება მთლიანობაში შეიცავს თუ არა თაღლითობით ან შეცდომით გამოწვეულ არსებით უზუსტობას და შევადგინოთ აუდიტორის ანგარიში, რომელიც მოიცავს ჩვენს მოსაზრებას. დასაბუთებული რწმუნება მაღალი დონის რწმუნებაა, მაგრამ არ არის იმის გარანტია, რომ ასს-ების შესაბამისად ჩატარებული აუდიტი ყოველთვის გამოავლენს ნებისმიერ არსებით უზუსტობას. უზუსტობები შეიძლება გამოწვეული იყოს თაღლითობით, ან შეცდომით და არსებითად მიიჩნევა იმ შემთხვევაში, თუ გონივრულ ფარგლებში, მოსალოდნელია, რომ ისინი, ცალ-ცალკე ან ერთობლივად, გავლენას მოახდენენ იმ მომხმარებლების ეკონომიკურ გადაწყვეტილებებზე, რომლებიც მოცემულ ფინანსურ ანგარიშგებას დაეყრდნობიან.

ასს-ს შესაბამისი აუდიტის მსვლელობისას, ჩვენ ვიყენებთ პროფესიულ მსჯელობას და ვინარჩუნებთ პროფესიულ სკეპტიციზმს. ამასთან ჩვენ:

- ვახდენთ ფინანსურ ანგარიშგებაში თაღლითობის ან შეცდომის შედეგად არსებითი უზუსტობების დაშვების რისკების იდენტიფიცირებას და მათ შეფასებას, ამ რისკების შესაბამისი აუდიტორული პროცედურების დაგეგმვას და განხორციელებას და ისეთი აუდიტორული მტკიცებულებების მოპოვებას, რომლებიც საკმარისი და შესაბამისია ჩვენი დასკვნის საფუძვლის შესაქმნელად. თაღლითობის შედეგად წარმოშობილი არსებითი უზუსტობების არგამოვლენის რისკი უფრო მაღალია, ვიდრე შეცდომით გამოწვეული არსებითი უზუსტობის, რადგან თაღლითობა შესაძლოა მოიცავდეს უკანონო ფარულ გარიგებებს, გაყალბებებს, ინფორმაციის განზრახ გამოტოვებას, დამახინჯებას ან შიდა კონტროლის მექანიზმების უგულვებელყოფას;
- ვსწავლობთ აუდიტისთვის შესაფერის შიდა კონტროლის მექანიზმებს, რათა დავგეგმოთ გარემოებების შესაფერისი აუდიტორული პროცედურები და არა იმ მიზნით, რომ მოსაზრება გამოვთქვათ კომპანიის შიდა კონტროლის ეფექტურობაზე;
- ვაფასებთ გამოყენებული სააღრიცხვო პოლიტიკების შესაბამისობას და ხელმძღვანელობის მიერ მომზადებული სააღრიცხვო შეფასებების და განმარტებითი შენიშვნების გონივრულობას;
- გამოგვაქვს დასკვნა ხელმძღვანელობის მიერ გამოყენებულ საქმიანობის უწყვეტობის დაშვების მიზანშეწონილობაზე, ასევე მოპოვებული აუდიტორული მტკიცებულებების საფუძველზე ვასკვნით, აქვს თუ არა ადგილი არსებით უზუსტობებს ისეთ მოვლენებსა და ვითარებებთან მიმართებაში, რომლებმაც შესაძლოა ეჭვის ქვეშ დააყენოს კომპანიის საქმიანობის უწყვეტობის უნარი. თუ ჩვენ დავასკვნით, რომ ადგილი აქვს არსებით განუსაზღვრელობას, მოგვეთხოვება, რომ აუდიტორთა დასკვნაში ყურადღება გავამახვილოთ ფინანსურ ანგარიშგებაში შესაბამის ახსნა-განმარტებით შენიშვნაზე ან, ამგვარი ახსნა-განმარტებითი შენიშვნის არაადეკვატურობის შემთხვევაში, მოვახდინოთ დასკვნის მოდიფიცირება. ჩვენი დასკვნები ეფუძნება ჩვენ მიერ აუდიტორთა დასკვნის გაცემის თარიღამდე მოპოვებულ აუდიტორულ მტკიცებულებებს. ამასთან, მომავალში წარმოშობილმა მოვლენებმა და შექმნილმა ვითარებებმა შესაძლოა გამოიწვიოს კომპანიის, როგორც უწყვეტი საწარმოს ფუნქციონირების შეწყვეტა;
- ვაფასებთ ფინანსური ანგარიშგების წარდგენას მთლიანობაში, მის სტრუქტურას და შინაარსს, მათ შორის განმარტებით შენიშვნებს და ასევე იმას, ფინანსური ანგარიშგება უზრუნველყოფს თუ არა ფინანსური ანგარიშგების საფუძვლად აღებული ოპერაციებისა და მოვლენების სამართლიან წარდგენას;

სხვა საკითხებთან ერთად, ინფორმაციას ვაწვდით მეთვალყურეობაზე პასუხისმგებელ პირებს დაგეგმილი აუდიტის მასშტაბისა და ვადების, ასევე აუდიტორული შემოწმებით გამოვლენილი მნიშვნელოვანი ფაქტების შესახებ, მათ შორის აუდიტორის მიერ გამოვლენილი შიდა კონტროლის ნებისმიერი მნიშვნელოვანი ნაკლოვანების შესახებ.

შპს „ეკოვის ეი-თი-ეი ფინანსები“-ს სახელით (რეგ. #SARAS-IF-344896)

ივანე კუტიბაშვილი (რეგ. #SARAS-A-629166)

30 სექტემბერი 2020

თბილისი, საქართველო.

ასს-ს შესაბამისი აუდიტის მსვლელობისას, ჩვენ ვიყენებთ პროფესიულ მსჯელობას და ვინარჩუნებთ პროფესიულ სკეპტიციზმს. ამასთან ჩვენ:

- ვახდენთ ფინანსურ ანგარიშგებაში თაღლითობის ან შეცდომის შედეგად არსებითი უზუსტობების დაშვების რისკების იდენტიფიცირებას და მათ შეფასებას, ამ რისკების შესაბამისი აუდიტორული პროცედურების დაგეგმვას და განხორციელებას და ისეთი აუდიტორული მტკიცებულებების მოპოვებას, რომლებიც საკმარისი და შესაბამისი ჩვენი დასკვნის საფუძვლის შესაქმნელად. თაღლითობის შედეგად წარმოშობილი არსებითი უზუსტობების არგამოვლენის რისკი უფრო მაღალია, ვიდრე შეცდომით გამოწვეული არსებითი უზუსტობის, რადგან თაღლითობა შესაძლოა მოიცავდეს უკანონო ფარულ გარიგებებს, გაყალბებებს, ინფორმაციის განზრახ გამოტოვებას, დამახინჯებას ან შიდა კონტროლის მექანიზმების უგულვებელყოფას;
- ვსწავლობთ აუდიტისთვის შესაფერის შიდა კონტროლის მექანიზმებს, რათა დავგეგმოთ გარემოებების შესაფერისი აუდიტორული პროცედურები და არა იმ მიზნით, რომ მოსაზრება გამოვთქვათ კომპანიის შიდა კონტროლის ეფექტურობაზე;
- ვაფასებთ გამოყენებული სააღრიცხვო პოლიტიკების შესაბამისობას და ხელმძღვანელობის მიერ მომზადებული სააღრიცხვო შეფასებების და განმარტებითი შენიშვნების გონივრულობას;
- გამოვავქვს დასკვნა ხელმძღვანელობის მიერ გამოყენებულ საქმიანობის უწყვეტობის დაშვების მიზანშეწონილობაზე, ასევე მოპოვებული აუდიტორული მტკიცებულებების საფუძველზე ვასკვნით, აქვს თუ არა ადგილი არსებით უზუსტობებს ისეთ მოვლენებსა და ვითარებებთან მიმართებაში, რომლებმაც შესაძლოა ეჭვის ქვეშ დააყენოს კომპანიის საქმიანობის უწყვეტობის უნარი. თუ ჩვენ დავასკვნით, რომ ადგილი აქვს არსებით განუსაზღვრელობას, მოგვეთხოვება, რომ აუდიტორთა დასკვნაში ყურადღება გავამახვილოთ ფინანსურ ანგარიშგებაში შესაბამის ახსნა-განმარტებით შენიშვნაზე ან, ამგვარი ახსნა-განმარტებითი შენიშვნის არაადეკვატურობის შემთხვევაში, მოვახდინოთ დასკვნის მოდიფიცირება. ჩვენი დასკვნები ეფუძნება ჩვენ მიერ აუდიტორთა დასკვნის გაცემის თარიღამდე მოპოვებულ აუდიტორულ მტკიცებულებებს. ამასთან, მომავალში წარმოშობილმა მოვლენებმა და შექმნილმა ვითარებებმა შესაძლოა გამოიწვიოს კომპანიის, როგორც უწყვეტი საწარმოს ფუნქციონირების შეწყვეტა;
- ვაფასებთ ფინანსური ანგარიშგების წარდგენას მთლიანობაში, მის სტრუქტურას და შინაარსს, მათ შორის განმარტებით შენიშვნებს და ასევე იმას, ფინანსური ანგარიშგება უზრუნველყოფს თუ არა ფინანსური ანგარიშგების საფუძველად აღებული ოპერაციებისა და მოვლენების სამართლიან წარდგენას;

სხვა საკითხებთან ერთად, ინფორმაციას ვაწვდით მეთვალყურეობაზე პასუხისმგებელ პირებს დაგეგმილი აუდიტის მასშტაბისა და ვადების, ასევე აუდიტორული შემოწმებით გამოვლენილი მნიშვნელოვანი ფაქტების შესახებ, მათ შორის აუდიტორის მიერ გამოვლენილი შიდა კონტროლის ნებისმიერი მნიშვნელოვანი ნაკლოვანების შესახებ.

შპს „ეკოვის ეი-თი-ეი ფინანსები“-ს სახელით (რეგ #SARAS-F-344896)

ივანე კუტიბაშვილი (რეგ #SARAS-A-629166)

30 სექტემბერი 2020

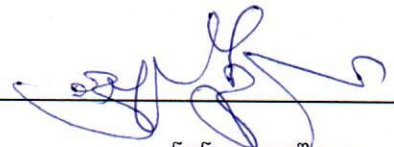
თბილისი, საქართველო.

	შენიშვნა	2019	2018
შემოსავალი მომხმარებელთან გაფორმებული ხელშეკრულებებიდან	6	657,172	588,240
თვითღირებულება	7	(680,310)	(586,671)
საერთო მოგება/(ზარალი)		(23,138)	1,569
კომერციული ხარჯები	8	(1,378)	(1,227)
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვის ხარჯი		(3,450)	-
საერთო და ადმინისტრაციული ხარჯები	9	(3,042)	(3,262)
საოპერაციო ზარალი		(31,008)	(2,920)
ფინანსური ხარჯი	-10	(16,926)	(17,859)
ფინანსური შემოსავალი		896	352
მოგება/(ზარალი) სავალუტო ოპერაციებიდან		8	-
სხვა არასაოპერაციო შემოსავალი	11	6,907	59
სხვა არასაოპერაციო ხარჯი		(1,299)	(937)
ზარალი გადასახადების გადახდამდე		(41,422)	(21,305)
მოგების გადასახადი		-	-
წლის სრული ზარალი		(41,422)	(21,305)

ფინანსური ანგარიშგება დამტკიცებულია და ხელმოწერილია მენეჯმენტის სახელით 2020 წლის 30 სექტემბერს შემდეგი პირების მიერ:

ზაურ გულიევი
დირექტორი

ნონა ავალიშვილი
ფინანსური აღრიცხვისა და ლოგისტიკის
დეპარტამენტის უფროსი

შპს „სოკარ გაზ ექსპორტ-იმპორტი“

მოგება/ზარალის და სხვა სრული შემოსავლის ანგარიშგება

2019 წლის 31 დეკემბერს დასრულებული საანგარიშგებო წლისთვის

თანხები წარმოდგენილია ათას ლარში, თუ სხვაგვარად არ არის მითითებული

	შენიშვნა	2019	2018
შემოსავალი მომხმარებელთან გაფორმებული	6	657,172	588,240
ხელშეკრულებებიდან			
თვითღირებულება	7	(680,310)	(586,671)
საერთო მოგება/(ზარალი)		(23,138)	1,569
კომერციული ხარჯები	8	(1,378)	(1,227)
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვის ხარჯი		(3,450)	-
საერთო და ადმინისტრაციული ხარჯები	9	(3,042)	(3,262)
საოპერაციო ზარალი		(31,008)	(2,920)
ფინანსური ხარჯი	10	(16,926)	(17,859)
ფინანსური შემოსავალი		896	352
მოგება/(ზარალი) სავალუტო ოპერაციებიდან		8	-
სხვა არასაოპერაციო შემოსავალი	11	6,907	59
სხვა არასაოპერაციო ხარჯი		(1,299)	(937)
ზარალი გადასახადების გადახდამდე		(41,422)	(21,305)
მოგების გადასახადი		-	-
წლის სრული ზარალი		(41,422)	(21,305)

ფინანსური ანგარიშგება დამტკიცებულია და ხელმოწერილია მენეჯმენტის სახელით 2020 წლის 30 სექტემბერს შემდეგი პირების მიერ:

ზაურ გულიევი
დირექტორი

ნონა ავალიშვილი
ფინანსური აღრიცხვისა და ლოგისტიკის
დეპარტამენტის უფროსი

შპს „სოკარ გაზ ექსპორტ-იმპორტი“

ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგება
2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით

თანხები წარმოდგენილია ათას ლარში, თუ სხვაგვარად არ არის მითითებული

	შენიშვნა	31 დეკემბერი 2019	31 დეკემბერი 2018
აქტივები			
გრძელვადიანი აქტივები			
ძირითადი საშუალებები		142	198
გამოყენების უფლებით გადმოცემული აქტივები	12	2,802	-
საგადასახადო აქტივი	13	23,631	17,175
სულ გრძელვადიანი აქტივები		26,575	17,373
მიმდინარე აქტივები			
მარაგები		21	22
სავაჭრო და სხვა მოთხოვნები	14	215,590	139,085
ფულადი სახსრები		1,807	143
სულ მიმდინარე აქტივები		217,418	139,250
სულ აქტივები		243,993	156,623
კაპიტალი და ვალდებულებები			
კაპიტალი			
საწესდებო კაპიტალი	15	2	2
დაგროვილი ზარალი	15	(54,396)	(48,474)
სულ კაპიტალი		(54,394)	(48,472)
გრძელვადიანი ვალდებულებები			
საიჯარო ვალდებულებები	16	2,028	-
სულ გრძელვადიანი ვალდებულებები		2,028	-
მიმდინარე ვალდებულებები			
გადასახდელი დივიდენდები	15	-	35,500
გრძელვადიანი იჯარის მიმდინარე ნაწილი	16	924	-
სავაჭრო ვალდებულებები	17	295,435	169,595
სულ მიმდინარე ვალდებულებები		296,359	205,095
სულ ვალდებულებები და კაპიტალი		243,993	156,623

შპს „სოკარ გაზ ექსპორტ-იმპორტი“

საკუთარი კაპიტალის ცვლილებების ანგარიშგება

2019 წლის 31 დეკემბერს დასრულებული საანგარიშგებო წლისთვის

თანხები წარმოდგენილია ათას ლარში, თუ სხვაგვარად არ არის მითითებული

	საწესდებო კაპიტალი	გაუნაწილებელი მოგება	სულ
1 იანვარი 2018	2	(26,185)	(26,183)
ცვლილება გამოცხადებულ დივიდენდებში (შენიშვნა 15)	-	(984)	(984)
საანგარიშგებო წლის სრული ზარალი	-	(21,305)	(21,305)
31 დეკემბერი 2018	2	(48,474)	(48,472)
ცვლილება გამოცხადებულ დივიდენდებში (შენიშვნა 15)	-	35,500	35,500
საანგარიშგებო წლის სრული ზარალი	-	(41,422)	(41,422)
31 დეკემბერი 2019	2	(54,396)	(54,394)

შპს „სოკარ გაზ ექსპორტ-იმპორტი“

ფულადი ნაკადების მოძრაობის ანგარიშგება

2019 წლის 31 დეკემბერს დასრულებული საანგარიშგებო წლისთვის

თანხები წარმოდგენილია ათას ლარში, თუ სხვაგვარად არ არის მითითებული

	2019	2018
ფულადი ნაკადები საოპერაციო საქმიანობიდან		
წლის სრული ზარალი	(41,422)	(21,305)
შესწორებები:		
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვის ხარჯი	3,450	-
აქტივის გამოყენების უფლება	(3,502)	-
ლიზინგის ამორტიზაცია	701	-
ცვეთა და ამორტიზაცია	64	68
ფულადი სახსრები საოპერაციო საქმიანობაზე აქტივებსა და ვალდებულებებში მომხდარ ცვლილებებამდე	(40,709)	(21,237)
საოპერაციო აქტივების შემცირება/(ზრდა):		
ცვლილებები დებიტორულ დავალიანებებში	(79,947)	30,836
ცვლილებები საგადასახადო აქტივებში	(6,456)	41,518
ცვლილებები წინასწარ გადახდილ თანხებში	(8)	(2)
საოპერაციო ვალდებულებების ზრდა/(შემცირება):		
ცვლილებები კრედიტორულ დავალიანებებში	125,840	(47,017)
ცვლილებები საიჯარო ვალდებულებებში	2,953	-
ცვლილებები წინასწარ მიღებულ თანხებში	-	(200)
წმინდა ფულადი ნაკადები საოპერაციო საქმიანობიდან	1,673	3,898
საინვესტიციო აქტივობები		
ძირითადი საშუალების შესყიდვა	(9)	(178)
საინვესტიციო აქტივობებში გამოყენებული წმინდა ფულადი ნაკადები	(9)	(178)
ფინანსური აქტივობები		
სესხის დაფარვა	-	(2,519)
გადახდილი დივიდენდები	-	(1,461)
წმინდა ფულადი ნაკადები ფინანსურ აქტივობებში	-	(3,980)
წმინდა ზრდა/(შემცირება) ფულის ან ფულადი ეკვივალენტების	1,664	(260)
ფული და ფულადი ნაკადები პერიოდის დასაწყისში	143	403
კურსთა შორის სხვაობის ეფექტი ფულად სახსრებზე	-	-
ფული და ფულის ეკვივალენტები პერიოდის ბოლოს	1,807	143

1. კორპორატიული ინფორმაცია

შპს „სოკარ გაზ ექსპორტ-იმპორტი“ (შემდგომში კომპანია) არის შეზღუდული პასუხისმგებლობის საზოგადოება, რომელიც დაარსებულია საქართველოში 2011 წელს საქართველოს კანონმდებლობის შესაბამისად. კომპანიის საიდენტიფიკაციო ნომერია 406060471.

ძირითადი საქმიანობა. კომპანიის ძირითად საქმიანობას წარმოადგენს ბუნებრივი აირით საბითუმო ვაჭრობა. კომპანიის კლიენტებს წარმოადგენენ საქართველოს მასშტაბით მოსახლეობისთვის ბუნებრივი გაზის მიმწოდებელი კომპანიები და მსხვილი გაზის მომხმარებლები, მათ შორის თბოსადგურები.

იურიდიული მისამართი და საქმიანობის ადგილი. კომპანიის იურიდიული მისამართია საქართველო, ქ. თბილისი, ისანი-სამგორის რაიონი, 300 არაგველის ქ., №24. კომპანიის სათავო ოფისი და საქმიანობის ადგილი არის ერთსა და იმავე მისამართზე.

კომპანიის მეწილეები და ინვესტიციები: დეტალური ინფორმაცია კომპანიის მეწილეების შესახებ მოცემულია მე-15 შენიშვნაში. შპს „სოკარ გაზ ექსპორტ-იმპორტი“ არ ფლობს ინვესტიციას სხვა კომპანიებში.

2. მომზადების საფუძველი

ფინანსური ანგარიშგება მომზადებულია ისტორიული ღირებულების საფუძველზე. ანგარიშგება წარმოდგენილია ლარში და ღირებულებები დამრგვალებულია ათასებამდე, თუ სხვა რამ არ არის მითითებული.

კომპანიის საანგარიშგებო პერიოდი მოიცავს 1 იანვრიდან 31 დეკემბრამდე 12 თვიან პერიოდს.

განცხადება შესაბამისობაზე. წინამდებარე ფინანსური ანგარიშგება მომზადებულია ბუღალტრული აღრიცხვის საერთაშორისო სტანდარტების კომიტეტის (ბასსკ) მიერ გამოშვებული ფინანსური ანგარიშგების საერთაშორისო სტანდარტების, ბუღალტრული აღრიცხვის საერთაშორისო სტანდარტებისა და ინტერპრეტაციების (მთლიანად ფასს-ების) შესაბამისად. ფინანსური ანგარიშგება ასევე შესაბამისობაშია საქართველოს კანონთან „ბუღალტრული აღრიცხვის, ანგარიშგებისა და აუდიტის შესახებ“.

ფინანსური ანგარიშგების მომზადება ფასს-ის შესაბამისად მოითხოვს მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო შეფასებების გამოყენებას. ასევე მოითხოვს ხელმძღვანელობამ გამოიყენოს მისი შეფასებები სააღრიცხვო პოლიტიკის გამოყენების პროცესში. სფეროები, რომელიც გამოირჩევა უფრო მაღალი ხარისხის მსჯელობებით ან სირთულით, ან სფეროები, სადაც შეფასებები და დაშვებები მნიშვნელოვანია ფინანსური ანგარიშგებისთვის, წარმოდგენილია მეოთხე შენიშვნაში.

ანგარიშგება მომზადებულია ფუნქციონირებადი საწარმოს საფუძველზე. ფუნქციონირებადი საწარმოს საფუძვლის მიზანშეწონილობის შეფასებისას, კომპანია ითვალისწინებს ფულადი ნაკადების საპროგნოზო მონაცემებს, მათ შორის პესიმისტურს და რეალისტურს და მათზე დაყრდნობით ამზადებს ამ ანგარიშს ფუნქციონირებადი საწარმოს პრინციპების მიხედვით. როგორც ეს განმარტებულია 21 შენიშვნაში კომპანიის საქმიანობა არ შეჩერებულა კორონა ვირუსის Covid 19-ის გამო დაწესებული შეზღუდვებით, მენეჯმენტმა მიმოიხილა ეკონომიკაზე გლობალური პანდემიის ნეგატიური გავლენის ეფექტი, განაახლა საპროგნოზო მონაცემები და საქმიანობის უწყვეტობაზე მსჯელობისას გაითვალისწინა მისი ეფექტი მოკლე და საშუალო ვადიან პერსპექტივაში.

2019 წლის 31 დეკემბერს დასრულებული საანგარიშგებო წლისათვის კომპანიის მიერ მიღებულმა წმინდა ზარალმა შეადგინა 41,422 ლარი (2018 წელი 21,305 ლარი) და ამავე თარიღისათვის კომპანიას ჰქონდა 54,394 ლარის უარყოფითი კაპიტალი. ეს მოვლენები და პირობები, სხვა საკითხებთან ერთად, მიუთითებს არსებით განუსაზღვრელობაზე, რომ კომპანია შეძლებს საქმიანობა გააგრძელოს, როგორც ფუნქციონირებადმა საწარმომ. ხელმძღვანელობას სჯერა, რომ უწყვეტობის პრინციპის გამოყენება შესაფერისია კომპანიისთვის, მიუხედავად ზემოთ ჩამოთვლილი გარემოებებისა, რადგან:

- კომპანიას აქვს სპეციფიკური მისია, იგი ჩართულია საქართველოსთვის როგორც კომერციული ასევე სოციალური გაზის მოწოდების არსებულ სქემაში და შესაბამისად, მისი სტაბილური მუშაობა რაც გამოიხატება გაზის მომხმარებლებისთვის შეუფერხებელ მიწოდებაში კრიტიკულად მნიშვნელოვანია. შესაბამისად, კომპანიის მეწილეები ხელს შეუწყობენ კომპანიის ამ ფუნქციების შეუფერხებელ შესრულებას;
- გასული წლების განმავლობაში საქმიანობის შედეგებზე მნიშვნელოვანი გავლენა იქონია დოლართან მიმართებაში ლარის გაცვლითი კურსის არასტაბილურობამ და მნიშვნელოვანმა ზრდამ;

2. მომზადების საფუძველი (გაგრძელება)

- კომპანიას საქართველოს მთავრობასა და აზერბაიჯანის სახელმწიფო ნავთობკომპანიას შორის გაფორმებული მემორანდუმის ფარგლებში ხელმოწერილი აქვს ნავთობისა და გაზის კორპორაციასთან გრძელვადიანი თანამშრომლობის ხელშეკრულება სადაც გაწერილია გაზის ღირებულება წლების მიხედვით, რაც ასევე ითვალისწინებს გაზის საფასურის პერიოდულ ცვლილებებს და არახელსაყრელი ფასის გამო გამომუშავებული ზარალის კომპენსირებას. გამომდინარე იქიდან, რომ ხელშეკრულების პირობები მუდმივად ახლდება არსებული რეალობის შესაბამისად, დღესდღეობით რთულია შეფასდეს კომპენსაციის მოცულობა და შესაბამისად არ მომხდარა ამის აღიარება, თუმცა კომპანიის დამფუძნებლებს და მენეჯმენტს სჯერა, რომ მომავალი წლების განმავლობაში უზრუნველყოფილი იქნება საკმარისი რენტაბელობა რათა შეუფერხებლად მოხდეს საქონლის მიწოდება, კომპანიის საქმიანობასთან დაკავშირებული ხარჯებისთვის და კრედიტორების გადახდები.

ცვლილებები სააღრიცხვო პოლიტიკაში და განმარტებით შენიშვნებში

მიმდინარე წელს კომპანიამ დაანერგა ფასს 16 „იჯარა“, რომელიც გამოიცა 2016 წლის იანვარში IASB-ის მიერ. ეს სტანდარტი ძალაშია წლიური პერიოდებისთვის, რომელიც იწყება 2019 წლის 1 იანვრიდან. კომპანიის მიერ არ მომხდარა სტანდარტის ადრეული დაანერგვა გასული პერიოდების განმავლობაში. კომპანიას მანამდე არ მიუღია სხვა სტანდარტი, ინტერპრეტაცია ან ცვლილება, რომელიც გამოცემულია, მაგრამ ჯერ არ არის ძალაში შესული.

ფასს 16 „იჯარა“-მ ჩაანაცვლა ბასს 17 (IAS 17) „იჯარები“, ფასიკ 4 (IFRIC 4) „როგორ განვსაზღვროთ შეიცავს თუ არ შეთანხმება იჯარას“, იმკ 15 (SIC 15) „საოპერაციო იჯარა - სტიმულირება“ და იმკ 27 (SIC 27) „გარიგებების შინაარსის შეფასება, რომელიც შეიცავს იჯარის სამართლებრივ ფორმას“ წლიური პერიოდებისთვის, რომელიც იწყება 2019 წლის 1 იანვარს ან შემდეგ. ამ სტანდარტის გამოყენების შედეგად კომპანია აღიარებს აქტივის გამოყენების უფლებას და საიჯარო ვალდებულებას ყველა საოპერაციო იჯარასთან მიმართებით, გარდა დაბალი ღირებულების მქონე იჯარებისა და მოკლევადიანი საიჯარო ხელშეკრულებებისა, რომელთა ვადა იწურება სტანდარტის თავდაპირველი გამოყენების თარიღის შემდეგი 12 თვის განმავლობაში.

ფასს 16-ზე გადასვლა

ფასს 16-ის მიერ დაშვებული პრინციპის შესაბამისად მენეჯმენტის გადაწყვეტილებით არჩეულ იქნა მოდიფიცირებული რეტროსპექტული მიდგომა არ მომხდარიყო კომპანიის შესადარისი მონაცემების კორექტირება და ფინანსური ანგარიშგების თავიდან გამოშვება. ფინანსური აქტივებისა და ვალდებულებების ყველა კორექტირება, რომელიც გამოწვეულია სტანდარტის მოთხოვნების ცვლილებით აისახა კომპანიის საწყის გაუნაწილებელ მოგებაზე.

შესაბამისად, ცვლილებები განმარტებით შენიშვნებში ბასს 17-ის მოთხოვნების შესაბამისად წარმოდგენილია მიმდინარე პერიოდის განმარტებით შენიშვნებში. შესადარისი პერიოდის განმარტებითი შენიშვნები წარმოდგენილია და იმეორებს გასული პერიოდის ფინანსურ ანგარიშგებაში წარმოდგენილ განმარტებით შენიშვნებში ასახულ ინფორმაციას, ხოლო სააღრიცხვო პოლიტიკის ცვლილებების გავლენა წარმოდგენილია ქვემოთ.

თავდაპირველად კომპანია ფასიკ 4-ის შესაბამისად განსაზღვრავდა კონტრაქტი/შეთანხმება საწყისი აღიარებისას შეიცავდა თუ არა ლიზინგს. ფასს 16-ის ფარგლებში კომპანია აფასებს მთლიანად ხელშეკრულება არის თუ არა იჯარა, ან შეიცავს თუ არა იჯარას.

სტანდარტზე გადასვლის თარიღისთვის კომპანიამ შეაფასა თუ რომელი ოპერაციები წარმოადგენს იჯარას. ფასს 16 ეხება იმ კონტრაქტებს, რომლებიც წინა პერიოდში აღიარებული იყო როგორც იჯარა. შეთანხმებებზე, რომლებიც ბასს 17-ისა და ფასიკ 4-ის მიხედვით არ იყო დაიდენტიფიცირებული როგორც იჯარა, ფასს 16 არ ვრცელდება. შესაბამისად, იჯარის განმარტება ფასს 16-ის მიხედვით ვრცელდება მხოლოდ იმ კონტრაქტებზე, რომლებიც ძალაში შევიდა ან შეიცვალა 2019 წლის 1 იანვარს ან შემდგომ პერიოდში.

კომპანია გასულ პერიოდში იჯარის კლასიფიცირებისთვის იჯარა საოპერაციო იყო თუ ფინანსური, ეყრდნობოდა იმის შეფასებას იყო თუ არა მნიშვნელოვანი რისკი და სარგებელი გადაცემული მოიჯარისთვის. ფასს 16-ის მიხედვით კომპანია აღიარებს აქტივის გამოყენების უფლებას და საიჯარო ვალდებულებას იჯარის უმეტეს შემთხვევაში.

კომპანია სტანდარტის თავდაპირველი გამოყენების თარიღისთვის 2019 წლის 1 იანვრისთვის, საოპერაციო იჯარის აქტივის გამოყენების უფლების შესაფასებლად არ ითვალისწინებს საწყის პირდაპირ დანახარჯებს. ამ თარიღისთვის კომპანიამ აქტივის გამოყენების უფლების შესაფასებლად გამოიყენა იჯარის ვალდებულების ტოლი ოდენობა

2. მომზადების საფუძველი (გაგრძელება)

კორექტირებული იჯარასთან დაკავშირებით წინასწარ განხორციელებული ან დარიცხული საიჯარო გადახდების თანხით, რომელიც ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში აღიარებულია უშუალოდ სტანდარტის თავდაპირველი გამოყენების თარიღამდე.

კომპანია იყენებს აქტივის გამოყენების უფლების აღიარებისგან გათავისუფლების გამონაკლისს შემდეგ საოპერაციო იჯარებთან მიმართებით:

- იჯარები, რომელთა ვადა იწურება სტანდარტის პირველადი გამოყენების თარიღიდან მომდევნო 12 თვის განმავლობაში;
- დაბალი ღირებულებების მქონე იჯარები.

იჯარები, რომლებიც წინათ აღრიცხული იყო როგორც ფინანსური იჯარა, სტანდარტის თავდაპირველი გამოყენების თარიღისთვის აქტივის გამოყენების უფლებისა და საიჯარო ვალდებულების საბალანსო ღირებულება იქნება საიჯარო აქტივისა და საიჯარო ვალდებულების საბალანსო ღირებულება, რომელიც მათ ჰქონდა უშუალოდ ზასს 17-ის გამოყენებით შეფასებამდე. სტანდარტის თავდაპირველი გამოყენების თარიღისთვის ზღვრული სასესხო საპროცენტო განაკვეთი, რომელიც გამოყენებულია საიჯარო ვალდებულებების შესაფასებლად ფასს 16-ის მიხედვით, შეადგენს ლარში - 11.5%.

თავდაპირველად, ფასს 16-ის გამოყენებისას, კომპანიამ გამოიყენა აღნიშნული სტანდარტით ნებადართული პრაქტიკული მეთოდი რეტროსპექტული მიდგომის გამოყენება იჯარის ვადის განსაზღვრისას, როდესაც კონტრაქტი მოიცავს იჯარის გაგრძელების ან შეწყვეტის ოფციონებს.

კომპანიის ფინანსურ ანგარიშგებაზე ფასს 16-ის მიღების ეფექტი 2019 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით შესაძლებელია წარმოვადგინოთ შემდეგი სახით:

	31 დეკემბერი 2018	კორექტირება	1 იანვარი 2019
გამოყენების უფლებით მიღებული აქტივები	-	3,503	3,503
საიჯარო ვალდებულებები	-	(3,503)	(3,503)

2019 წლის 1 იანვრიდან ძალაში შევიდა ფაისკ 23 - განუსაზღვრელობა მოგების გადასახადის აღრიცხვასთან დაკავშირებით, თუმცა აღნიშნულ ინტერპრეტაციას გავლენა არ მოუხდენია კომპანიის მდგომარეობასა და შედეგზე.

3. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის მიმოხილვა

უცხოური ვალუტა. ლარი არის კომპანიის მთავარი საოპერაციო ვალუტა, ვინაიდან ლარი არის იმ ქვეყნის მთავარი საოპერაციო ვალუტა, რომელშიც ფუნქციონირებს. უცხოურ ვალუტაში ასახული მონეტარული აქტივები და ვალდებულებები გადაიანგარიშება საქართველოს ეროვნული ბანკის მიერ დადგენილი ვალუტის გაცვლის ოფიციალური კურსის შესაბამისად. კონვერტაციის დროს წარმოშობილი კურსთაშორის სხვაობები აისახება მოგებისა და ზარალის ანგარიშებზე. უცხოურ ვალუტაში გამოხატული შედეგები აღირიცხება ოპერაციის განხორციელების დღეს არსებული გაცვლის კურსის შესაბამისად. უცხოური ვალუტით მიღებული არამონეტარული მუხლები შეფასებულია ოპერაციის დღის კურსით.

2019 და 2018 წლის 31 დეკემბერს უცხოურ ვალუტაში არსებული ნაშთების კონვერტაციისთვის გამოყენებული ბოლო გაცვლითი კურსი იყო შემდეგი:

	აშშ დოლარი
2019 წლის 31 დეკემბერი	2.8677
2018 წლის 31 დეკემბერი	2.6766

ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები. ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები მოიცავს ნაღდ ფულს, ბანკებში არსებულ დეპოზიტებს და სხვა მოკლევადიან მაღალლიკვიდურ ინვესტიციებს სამ თვემდე ვადით. ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები აღირიცხება ამორტიზებული ღირებულებით ეფექტური საპროცენტო მეთოდის გამოყენებით.

3. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის მიმოხილვა (გაგრძელება)

ძირითადი საშუალებები.

- **აღიარება და შეფასება.** ძირითადი საშუალების თავდაპირველი აღიარება ხდება თვითღირებულებით და შემდგომ აღირიცხება ისტორიული ღირებულებით, ცვეთის და გაუფასურების ზარალის გათვალისწინებით. მოგება ან ზარალი რომელიც წარმოიშობა ძირითადი საშუალებების ან მისი ერთეულის აღიარების შეწყვეტიდან (გაყიდვის ღირებულებას გამოკლებული საბალანსო ღირებულება) აღიარდება სრული შემოსავლის ანგარიშგებაში.
- **შემდგომი დანახარჯები.** შემდგომი დანახარჯები შედის აქტივის მიმდინარე ღირებულებაში ან აღიარდება ცალკე აქტივად, საჭიროებისამებრ, მხოლოდ მაშინ, თუ მოსალოდნელია, რომ კომპანია მიიღებს აქტივთან დაკავშირებულ მომავალ ეკონომიკურ სარგებელს და აქტივის ღირებულების განსაზღვრა შესაძლებელია საიმედოდ. ჩანაცვლებული აქტივის საბალანსო ღირებულების აღიარება წყდება. შეკეთების და რემონტის ყველა სხვა ხარჯი აისახება სრული შემოსავლის ანგარიშგებაში იმ ფინანსურ პერიოდში, როცა ეს ხარჯები გაიწია.
- **დაუმთავრებელი მშენებლობა.** დაუმთავრებელი მშენებლობის დანახარჯები მოიცავს ძირითადი საშუალებების შექმნისა და მშენებლობის ხარჯებს. დაუმთავრებელი მშენებლობის ღირებულებაში შეიყვანება მათი შექმნისთვის და მშენებლობისთვის გამოყენებული: მასალები, შრომის ანაზღაურება; იმ ძირითადი საშუალებების ცვეთა, რომელიც მოწაწილობას ღებულობს მათ შექმნაში და მშენებლობაში და ასევე სხვა სახის ზედნადები ხარჯები. დაუმთავრებელი მშენებლობის ღირებულებაში ასევე შეყვანილია კონტრაქტორებისთვის გადახდილი ავანსები რაზეც მიმდინარეობდა სამუშაოები ანგარიშგების შედგენის თარიღისათვის. დაუმთავრებელი მშენებლობა მაშინ შედის ექსპლუატაციაში და მაშინ იწყება ცვეთის დარიცხვა, როდესაც იგი მოყვანილია იმ კონდიციაში და მდგომარეობაში, რომ კომპანიას შეუძლია მისი გამოყენება დასახული მიზნისათვის.
- **ცვეთა.** აქტივის ნარჩენი ღირებულება და სასარგებლო მომსახურების ვადები საჭიროების შემთხვევაში გადაიხედება და რეგულირდება თითოეული საანგარიშგებო პერიოდის ბოლოს. ძირითადი საშუალებაზე ან მის ცალკეულ ერთეულზე ცვეთის დარიცხვა იწყება მაშინ, როდესაც შესაძლებელია მისი გამოყენება, ანუ როდესაც ის არის იმ ადგილას ან ისეთ სამუშაო მდგომარეობაში მოყვანილი, რაც აუცილებელია მის გამოსაყენებლად. თუ ძირითადი საშუალება ერთხელ შევიდა ექსპლუატაციაში მას ცვეთა ერიცხება ბოლომდე, თუ არ მოხდა მისი გადატანა გასაყიდად გამიზნულად ან ძირითადი საშუალების აღიარების შეწყვეტისას.

მიწას ცვეთა არ ერიცხება. ძირითადი საშუალებებს ცვეთა ერიცხება წრფივი ცვეთის მეთოდით, ძირითადი საშუალების სასარგებლო მომსახურების ვადის შესაბამისად.

ძირითადი საშუალებების სასარგებლო მომსახურების ვადებია:

ჯგუფი	მომსახურების ვადა (წელი)
მანქანა-დანადგარები	10-15
სატრანსპორტო საშუალებები	5-10
კომპიუტერული ტექნიკა	5-10
სხვა ძ/ს	5-10

არამატერიალური აქტივები.

- **აღიარება და შეფასება.** არამატერიალური აქტივები მოიცავს განსაზღვრული სასარგებლო მომსახურების ვადის მქონე სააღრიცხვო პროგრამებს. ცალკე შეძენილი არამატერიალური აქტივები აღირიცხულია თვითღირებულებით დაგროვილი ამორტიზაციისა და გაუფასურების ზარალის გამოკლებით.
- **ამორტიზაცია.** ამორტიზება უნდა დაიწყოს მაშინ, როდესაც შესაძლებელია აქტივის გამოყენება, მაგ., როდესაც ის იმყოფება იმ ადგილზე და იმ მდგომარეობაში, როცა მისი გამოყენება შესაძლებელია ხელმძღვანელობის მიერ დასახული მიზნით. შეზღუდული სასარგებლო მომსახურების ვადის მქონე არამატერიალური აქტივის ამორტიზებადი თანხა სისტემატიურად უნდა გადანაწილდეს მის სასარგებლო მომსახურების ვადაზე.

არამატერიალურ აქტივებს ამორტიზაცია ერიცხებათ წრფივად სასარგებლო მომსახურების ვადის განმავლობაში.

მარაგები. კომპანიის მარაგები თავდაპირველად აღირიცხება თვითღირებულებით, ხოლო შემდეგ ნეტო სარეალიზაციო ღირებულებასა და თვითღირებულებას შორის უმცირესი თანხით. თვითღირებულება მოიცავს შესყიდვის ყველაწარმოებულ დანახარჯს და სხვა ხარჯებს, რომელიც გაწეულია მარაგების ახლანდელ მდებარეობასა და მდგომარეობაში მოსაყვანად. მაგალითად, ტრანსპორტირების ხარჯი, საბაჟო გადასახადი და სხვა პირდაპირ მიკუთვნებადი ხარჯები.

კომპანია მარაგების აღრიცხვისთვის იყენებს საშუალო შეწონილი ღირებულების მეთოდს.

3. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის მიმოხილვა (გაგრძელება)

არაფინანსური აქტივების გაუფასურება. აქტივები, რომლებიც ექვემდებარება გაუფასურებას და ამორტიზაციას შემოწმებულია გაუფასურებაზე იმ შემთხვევაში, როდესაც მოვლენები ან გარემოებების ცვლილებები მიუთითებს, რომ მიმდინარე საბალანსო ღირებულება შესაძლოა არ იყოს ანაზღაურებადი. გაუფასურების ზარალი აღიარდება იმ თანხის ოდენობით, რომლითაც აქტივის საბალანსო ღირებულება აღემატება მის ანაზღაურებად თანხას.

ფინანსური ინსტრუმენტები. ფინანსური აქტივები კლასიფიცირდება აღრიცხვის სამ კატეგორიაში:

- 1) ფინანსური აქტივები, რომელთა შემდგომი აღრიცხვა ხდება ამორტიზირებული ღირებულებით (SPPI);
- 2) ფინანსური აქტივები, რომელთა შემდგომი აღრიცხვა ხდება რეალური ღირებულებით ეფექტის სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით (FVOCI) და
- 3) ფინანსური აქტივები, რომელთა შემდგომი აღრიცხვა ხდება რეალური ღირებულებით მოგებაში ან ზარალში ასახვით (FVPL).

ფინანსური ინსტრუმენტების კლასიფიკაციას განსაზღვრავს კომპანიის ფინანსური აქტივების მართვის ბიზნეს მოდელი და გაითვალისწინება წარმოდგენს თუ არა სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადები მხოლოდ ძირითადი თანხის და პროცენტის გადახდებს (SPPI). თუ სავალო ინსტრუმენტი ფლობილია სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადების მიღების მიზნით, შესაძლებელია მისი ამორტიზებული ღირებულებით აღრიცხვა, თუ იგი იმავდროულად აკმაყოფილებს SPPI-ს მოთხოვნას. სავალო ინსტრუმენტები, რომლებიც აკმაყოფილებენ SPPI მოთხოვნას და არის ისეთი პორტფელის შემადგენლობაში, რომელსაც კომპანია ფლობს როგორც სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადების მიღებისთვის, ისე გასაყიდად, მაშინ შეიძლება კლასიფიცირდეს, როგორც FVOCI. ფინანსური აქტივები, რომლებიც არ აკმაყოფილებენ SPPI-ს მოთხოვნებს, უნდა შეფასდეს FVPL-ით (მაგალითად, წარმოებულები). ჩართული წარმოებულების ფინანსური აქტივებისაგან განცალკევება აღარ ხდება, მაგრამ გათვალისწინებული იქნება SPPI პირობის შეფასებისას.

წილობრივ ინსტრუმენტებში ინვესტიციები ყოველთვის რეალური ღირებულებით ფასდება. თუმცა, ხელმძღვანელობას შეუძლია გააკეთოს შეუქცევადი არჩევანი, რათა სამართლიანი ღირებულების ცვლილებები წარადგინოს სხვა სრულ შემოსავალში, თუკი მოცემული ინსტრუმენტი გასაყიდად არ არის გამიზნული. როდესაც წილობრივი ინსტრუმენტი ფლობილია გასაყიდად, სამართლიანი ღირებულების ცვლილებების წარდგენა ხდება მოგება-ზარალში. კომპანია სავალო ინვესტიციებს კლასიფიკაციას უცვლის მაშინ და მხოლოდ მაშინ, როდესაც ბიზნეს მოდელი ამ აქტივების სამართავად იცვლება.

- **აღიარება და აღიარების შეწყვეტა.** კომპანიამ უნდა აღიაროს ფინანსური აქტივი ან ვალდებულება ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში მაშინ და მხოლოდ მაშინ, როცა კომპანია ხდება სახელშეკრულებო პირობების ერთ-ერთი მხარე. ჩვეულებრივი საქმიანობის პროცესში ფინანსური აქტივების შესყიდვებისა და გაყიდვების აღიარება ხდება ვაჭრობის დღეს, რომელ დღესაც კომპანია იღებს ვალდებულებას, რომ შეისყიდის ან გაყიდის აქტივს. ფინანსური აქტივების აღიარების შეწყვეტა ხდება მაშინ, როდესაც უფლებას, მიიღოს ფულადი ნაკადები ფინანსური აქტივიდან, ვადა გაუვა ან სხვას გადასცემს და ამავე დროს გადაეცემა აქტივის ფლობასთან დაკავშირებული არსებითად ყველა რისკი და სარგებელი.

კომპანია ამოიღებს ფინანსურ ვალდებულებას (ან ფინანსური ვალდებულების ნაწილს) ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებიდან, მაშინ და მხოლოდ მაშინ, როდესაც ის შეწყდება, ანუ როდესაც კონტრაქტით განსაზღვრული ვალდებულება შესრულებულია, გაუქმდება ან ვადა გაუვა. სავალო ინსტრუმენტის გაცვლა არსებულ მსესხებელსა და გამსესხებელს შორის არსებითად განსხვავებული პირობებით, აღირიცხება როგორც შეწყვეტა ძველი ვალდებულებისა და აღიარება ახალი ვალდებულების. ანალოგიურად, არსებული ფინანსური ვალდებულების ან მისი ნაწილის პირობების არსებითი მოდიფიცირება (თუნდაც მაშინ, როდესაც ეს გამოწვეულია მსესხებლის ფინანსური სირთულეების გამო), აღირიცხება როგორც შეწყვეტა ძველი ფინანსური ვალდებულებისა და აღიარება ახალი ფინანსური ვალდებულების. განსხვავება შეწყვეტილი ან სხვაზე გადაცემული ფინანსური ვალდებულების (ან მისი ნაწილის) საბალანსო ღირებულებასა და გარიგების თანხას შორის, გადაცემული/აღებული არაფულადი აქტივების/ვალდებულებების ჩათვლით, აღიარდება მოგება-ზარალი უწყისში.

- **ღირებულების განსაზღვრა.** საწყისი აღიარებისას კომპანია ფინანსური აქტივის ღირებულებას განსაზღვრავს რეალური ღირებულებით, იმ შემთხვევაში როცა ფინანსური აქტივი არ არის აღრიცხული რეალური ღირებულებით მოგება-ზარალის უწყისში ასახვით (FVPL), ტრანზაქციის დანახარჯები, რომელიც პირდაპირ მიკუთვნება ფინანსური აქტივის შეძენაზე ემატება ღირებულებას. ფინანსური აქტივებისთვის, რომელიც აღიარებულია რეალური ღირებულებით მოგება-ზარალის უწყისში ასახვით, გარიგების დანახარჯების აღიარება ხდება ხარჯად

3. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის მიმოხილვა (გაგრძელება)

მოგება-ზარალის უწყისში.

გარიგების დანახარჯები არის წმინდა დანახარჯები, რომლებიც პირდაპირ მიეკუთვნება ფინანსური ინსტრუმენტის შეძენას, გამოშვებას ან გაყიდვას. წმინდა დანახარჯი არის დანახარჯი, რომელიც არ იქნებოდა, თუ მოცემული ოპერაცია არ განხორციელდებოდა. გარიგების დანახარჯები მოიცავს აგენტების (რწმუნებულების) (მათ შორის, გაყიდვის აგენტების რანგში მოქმედი დაქირავებული პირების), კონსულტანტების, ბროკერებისა და დილერებისთვის გადახდილ საზღაურსა და საკომისიოებს, მარეგულირებელი ორგანოებისა და საფონდო ბირჟების მოსაკრებლებს, ასევე გადაცემის გადასახადებსა და მოსაკრებლებს. გარიგების დანახარჯები არ მოიცავს სავალო ფინანსური ინსტრუმენტების პრემიებსა და დისკონტებს, დაფინანსების დანახარჯებსა და შიდა ადმინისტრაციულ დანახარჯებს, ან ფლობის დანახარჯებს.

ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის მეთოდი არის საპროცენტო შემოსავლის ან საპროცენტო ხარჯის შესაბამის პერიოდზე გადანაწილების მეთოდი. ეფექტური საპროცენტო განაკვეთი არის განაკვეთი, რომლის მეშვეობით ზუსტად დისკონტირდება მომავალში, ფინანსური აქტივის ან ფინანსური ვალდებულების მოსალოდნელი ვადის განმავლობაში, გადასახდელი ან მისაღები შეფასებული ფულადი

ნაკადები, ფინანსური აქტივის მთლიან (ბრუტო) საბალანსო ღირებულებამდე, ან ფინანსური ვალდებულების ამორტიზებულ ღირებულებამდე. ეფექტური საპროცენტო განაკვეთით დისკონტირდება ცვალებადი საპროცენტო ინსტრუმენტების ფულადი ნაკადები პროცენტის შემდეგი ფასწარმოქმნის თარიღამდე, გარდა პრემიისა ან ფასდაკლებისა, რაც ასახავს საკრედიტო სპრედს ინსტრუმენტის მითითებულ მერყევ განაკვეთზე, ან სხვა ცვლადებზე, რომელთა მნიშვნელობის საბაზრო განაკვეთების მიხედვით განსაზღვრა არ ხდება. მსგავსი პრემიები ან ფასდაკლებები ამორტიზდება ინსტრუმენტის მთლიანი მომსახურების ვადის განმავლობაში. დისკონტირებული ღირებულების გაანგარიშება მოიცავს ხელშეკრულების მხარეების მიერ ყველა გადახდილ ან მიღებულ საფასურს, რაც ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის შემადგენელი ნაწილია. ფინანსური აქტივები მასში ჩანერგილი წარმოებულებით განიხილება ერთობლიობაში, რათა განისაზღვროს მასთან დაკავშირებული ფულადი ნაკადები წარმოადგენს თუ არა მხოლოდ ძირისა და პროცენტის მიღებას.

სავალო ინსტრუმენტების შემდგომ შეფასება დამოკიდებულია კომპანიის ბიზნეს მოდელზე, რომელიც გულისხმობს აქტივებისა და აქტივების ფულადნაკადობრივი მახასიათებლების მართვას. არსებობს შეფასების სამი კატეგორია, რომლის მიხედვითაც კომპანია ახდენს სავალო ინსტრუმენტების კლასიფიკაციას:

- **ამორტიზირებული ღირებულება.** აქტივები, რომლებსაც კომპანია ფლობს საკონტრაქტო ფულადი ნაკადების მისაღებად, სადაც აღნიშნული ფულადი ნაკადები წარმოადგენენ მხოლოდ ძირისა და პროცენტის ანაზღაურებას, აღირიცხება ამორტიზირებული ღირებულებით. ამ ფინანსური აქტივებიდან მიღებული საპროცენტო შემოსავალი მიეკუთვნება ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის მეთოდით განსაზღვრულ ფინანსურ შემოსავალს. ფინანსური აქტივების აღიარების შეწყვეტიდან წარმოშობილი შემოსულობები და დანაკარგების აღიარება ხდება პირდაპირ მოგება-ზარალში. გაუფასურების ხარჯები ცალკე მუხლად არის წარმოდგენილი მოგება-ზარალის უწყისში.
- **FVOCI.** აქტივები, რომლის ფლობის მიზანსაც წარმოადგენს სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადების მიღება და გაყიდვა და ამავე დროს ფულადი ნაკადები მხოლოდ ძირს და პროცენტს წარმოადგენს ფასდება რეალური ღირებულებით სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით (FVOCI). ყველა ცვლილება აისახება სხვა სრულ შემოსავალში გარდა გაუფასურებასთან დაკავშირებული შემოსულობის/ზარალისა, საპროცენტო შემოსავლისა და საკურსო სხვაობებისა, რაც აღიარდება მოგება-ზარალის უწყისში. ფინანსური აქტივის აღიარების შეწყვეტისას ამ პერიოდამდე სხვა სრულ შემოსავალში აღიარებული შემოსულობა/ზარალი გადაკლასიფიცირდება მოგება-ზარალის უწყისში. ასეთ ფინანსურ ინსტრუმენტებზე საპროცენტო შემოსავლის აღიარება ხდება ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის გამოყენებით.
- **FVPL.** აქტივები, რომლებიც არ შეესაბამებიან ამორტიზირებული ღირებულებების ან FVOCI-ის კრიტერიუმებს ფასდება რეალური ღირებულებით მოგება-ზარალში ასახვით (FVPL).
- **წილობრივი ინსტრუმენტები.** წილობრივ ინსტრუმენტებში ინვესტიციები ყოველთვის რეალური ღირებულებით ფასდება. თუმცა, მენეჯმენტს შეუძლია გააკეთოს შეუქცევადი არჩევანი, რათა რეალური ღირებულების ცვლილებები წარადგინოს სხვა სრულ შემოსავალში, თუკი მოცემული ინსტრუმენტი გასაყიდად

3. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის მიმოხილვა (გაგრძელება)

არ არის გამიზნული. როდესაც წილობრივი ინსტრუმენტი ფლობილია გასაყიდად, რეალური ღირებულებების ცვლილებების წარდგენა ხდება მოგება-ზარალში.

- **გაუფასურება.** კომპანია სამომავლო პერსპექტივით აფასებს ამორტიზებული ღირებულებით და FVOCI -ით შეფასებულ სავალო ინსტრუმენტებთან დაკავშირებულ მოსალოდნელ საკრედიტო დანაკარგებს. გამოყენებული გაუფასურების შეფასების მეთოდი დამოკიდებულია იმაზე იყო თუ არა მნიშვნელოვანი ზრდა საკრედიტო რისკში.

სავაჭრო დებიტორულ დავალიანებებთან დაკავშირებით, კომპანია იყენებს ფასს-9 -ით ნებადართულ გამარტივებულ მიდგომას, რომელიც მოითხოვს, რომ არსებობის მანძილზე მოსალოდნელი დანაკარგები აღიარებული იყოს დებიტორული დავალიანებების თავდაპირველი აღიარებისთანავე.

- **ფინანსური აქტივების კლასიფიკაცია.** კომპანიის ფინანსური აქტივები ყველა წარდგენილი ანგარიშგების თარიღისთვის ხდება იმ კატეგორიაში რომელიც თავდაპირველად აღიარდება რეალური ღირებულებით და შემდგომ ამორტიზირებული ღირებულებით და მოიცავს სავაჭრო მოთხოვნებს, ფულად სახსრებს და მათ ეკვივალენტებს.

- **ფინანსური ვალდებულებების კლასიფიკაცია.** ფინანსურ ვალდებულებებს შემდეგი შეფასების კატეგორიები გააჩნიათ: 1) გასაყიდად ფლობილი, რომელიც მოიცავს აგრეთვე ფინანსურ წარმოებულებს და 2) სხვა ფინანსური ვალდებულებები.

გასაყიდად ფლობილი წარმოდგენილია რეალური ღირებულებით, ცვლილებები რეალურ ღირებულებაში აღიარდება მოგება-ზარალის უწყისში იმ პერიოდში როდესაც წარმოიქმნა (FVPL).

ფინანსური ვალდებულებების რეალურ ღირებულებაში ცვლილებები, იმ დროს როდესაც კომპანია იყენებს FVPL-ს მოდელს, შეუქცევადად აღიარდება სხვა სრულ შემოსავალში (OCI), თუ:

- სხვა სრულ შემოსავალში წარდგენა წარმოიქმნის ან გაზრდის მოგება-ზარალში სააღრიცხვო შეუსაბამობებს; ან
- ვალდებულება არის სავალო ვალდებულება ან ფინანსური გარანტიის კონტრაქტი.

- **ფინანსური ინსტრუმენტების ურთიერთჩათვლა.** ფინანსური აქტივების და ვალდებულებების ურთიერთგადაფარვა ხდება და ნეტო თანხა აისახება ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში მხოლოდ მაშინ, როდესაც არსებობს აღიარებული თანხების იურიდიულად აღსრულებადი უფლება და არსებობს ნეტო საფუძველზე ანგარიშსწორების ან ერთდროულად აქტივის რეალიზების და ვალდებულების ანგარიშსწორების განზრახვა. ურთიერთგადაფარვის მსგავსი უფლება (ა) არ უნდა იყოს დამოკიდებული რაიმე სამომავლო მოვლენაზე და (ბ) იურიდიულად აღსრულებადი უნდა იყოს ყველა ქვემოთ ჩამოთვლილ გარემოებებში: 1) ჩვეულებრივი ბიზნეს-საქმიანობისას; 2) დეფოლტისას; 3) გადახდისუუნარობის ან გაკოტრებისას.

სავაჭრო მოთხოვნები. სავაჭრო მოთხოვნები არის ჩვეულებრივი საოპერაციო საქმიანობის ფარგლებში გაწეული სერვისის ან მიწოდებული საქონლის სანაცვლოდ მომხმარებლებისგან მისაღები თანხები. მოთხოვნა კლასიფიცირდება მიმდინარედ, თუ მოთხოვნის დაფარვა მოსალოდნელია საანგარიშგებო პერიოდის შემდეგ თორმეტი თვის განმავლობაში ან ნაკლებ პერიოდში (ან მიმდინარე საოპერაციო ციკლის მანძილზე, თუ ეს ბიზნესისთვის დამახასიათებელია), წინააღმდეგ შემთხვევაში, კლასიფიცირდება როგორც გრძელვადიანი აქტივი.

წინასწარი გადახდები. წინასწარი გადახდები გამოხატულია ფაქტიური ღირებულებით, საექვო ვალებზე შექმნილი რეზერვის გამოკლებით. წინასწარი გადახდა კლასიფიცირებულია, როგორც გრძელვადიანი, როდესაც წინასწარ გადახდასთან დაკავშირებული საქონლის ან მომსახურების მიღება მოსალოდნელია ერთი წლის შემდეგ, ან როდესაც წინასწარი გადახდა დაკავშირებულია აქტივთან, რომელიც თავისთავად კლასიფიცირდება, როგორც გრძელვადიანი თავდაპირველი აღიარებისას. აქტივების შემენისთვის წინასწარი გადახდა გარდაიქმნება აქტივის მიმდინარე საბალანსო ღირებულებად, მას შემდეგ, რაც კომპანიამ მიიღო კონტროლი აქტივებზე და სავარაუდოა, რომ აქტივთან დაკავშირებული სამომავლო ეკონომიკური სარგებელი გადაეცემა კომპანიას. თუ არსებობს საფუძველი, რომ წინასწარ გადახდილი თანხის სანაცვლოდ არ მოხდება საქონლის ან მომსახურების მიღება, ხდება ავანსის გადაფასება და საკურსო სხვაობა აისახება მოგებაში ან ზარალში.

სავაჭრო-კრედიტორული დავალიანებები. სავაჭრო დავალიანებების დარიცხვა ხდება მაშინ, როდესაც მეორე მხარემ შეასრულა ხელშეკრულებით ნაკისრი ვალდებულებები და აისახება ამორტიზებული ღირებულებით ეფექტური საპროცენტო მეთოდის გამოყენებით.

3. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის მიმოხილვა (გაგრძელება)

გადასახადები. 2016 წლის მაისში საქართველოს მთავრობამ მიიღო ცვლილება მოგების გადასახადით დაბეგვრის შესახებ, რომელიც ძალაში შევიდა ყველა კომპანიისთვის, გარდა ფინანსური ინსტიტუტებისა, 2017 წლის 1 იანვრიდან. ახალი მოდელის მიხედვით გაუნაწილებელი მოგება არ იბეგრება, ხოლო განაწილებული იბეგრება 15%-იანი მოგების გადასახადის განაკვეთით, ნაცვლად წინა პერიოდებისა, როდესაც 15%-იანი მოგების გადასახადით იბეგრებოდა დაგროვილი მოგება განაწილების მიუხედავად. ცვლილების შედეგად, აქტივების და ვალდებულებების საბალანსო და საგადასახადო ღირებულებებს შორის არ არსებობს დროებითი სხვაობები, რომელმაც შეიძლება გამოიწვიოს გადავადებული საგადასახადო აქტივების ან ვალდებულებების აღიარება. შესაბამისად კომპანია აღარ აღიარებს მიმდინარე და გადავადებულ მოგების გადასახადს და საგადასახადო ხარჯი დაკავშირებული მოგების განაწილებასთან აღიარდება მიმდინარე პერიოდის სრული შემოსავლის ანგარიშგებაში შესაბამისი გადაწყვეტილების მიღების თარიღის შესაბამისად.

გადასახადები გარდა მოგების გადასახადისა აღიარდება იმ საანგარიშგებო პერიოდში რა პერიოდშიც წარმოიქმნება მავალდებულებელი მოვლენა. მავალდებულებელ მოვლენას წარმოადგენს ქმედება ან ფაქტი, რომელიც საქართველოს საგადასახადო კოდექსით განაპირობებს გადასახადის გადახდას. წინასწარ გადახდილი გადასახადები, რომლიდანაც მოსალოდნელია მომავალში ეკონომიკური სარგებლის მიღება აღიარდება აქტივად.

განუსაზღვრელი საგადასახადო პოზიციები. კომპანიის განუსაზღვრელი საგადასახადო პოზიციები თითოეული საანგარიშგებო პერიოდის ბოლოს ხელახლა შეფასდება ხელმძღვანელობის მიერ. შეფასება ეფუძნება საგადასახადო კანონმდებლობის ინტერპრეტაციას, რომლებიც ამოქმედდა საანგარიშგებო პერიოდის ბოლოს და ამგვარი საკითხების შესახებ ცნობილია სასამართლოს ან სხვა განჩინებებით.

დამატებული ღირებულების გადასახადი. გაყიდვებთან დაკავშირებული დამატებული ღირებულების გადასახადი გადასახდელია საგადასახადო ორგანოებისთვის იმ თარიღისთვის, რომელი მოვლენაც უფრო ადრე დგება (ა) კლიენტებისგან მისაღები ავანსების შეგროვება ან (ბ) საქონლის ან მომსახურების მიწოდება. ის ოპერაციები რომელიც ექვემდებარება დღგ-ით დაბეგვრას ან შესაძლებელია დღგ-ს ჩათვლის მიღება, სრული შემოსავლის ანგარიშგებაში აღიარებულია დღგ-ით შემცირებული ღირებულებით.

კაპიტალი. ავტორიზებული კაპიტალი აღიარდება როგორც საწესდებო კაპიტალი იმ მოცულობით, რა მოცულობითაც კაპიტალი შევსებულია დამფუძნებლების მიერ. საწესდებო კაპიტალი აღიარდება დამფუძნებლების შენატანების რეალური ღირებულებით და კლასიფიცირებულია, როგორც წილობრივი ინსტრუმენტი.

შემოსავალი კლიენტებთან გაფორმებული კონტრაქტებიდან. კომპანია ახდენს კომერციული და სოციალური გაზის რეალიზაციას ადგილობრივ ბაზარზე (შენიშვნა 1). შემოსავლის აღიარება ხდება მაშინ, როდესაც ხდება კონტროლის უფლების გადაცემა.

საქართველოში როგორც სოციალური ისე კომერციული გაზის ფასი განსაზღვრულია წინასწარ და შემოსავალი აღიარდება დარეგულირებული ფასის გათვალისწინებით. საფასურის ანაზღაურება ხდება შეთანხმებული გადახდის პირობების შესაბამისად, თუმცა ანაზღაურების ვადა არასოდეს აღემატება 12 თვეს. შესაბამისად გარიგების ფასი არ კორექტირდება მნიშვნელოვანი ფინანსური კომპონენტის ეფექტით.

კომპანია მომხმარებლებს არ სთავაზობს გარანტიებს, გადახდილი თანხის ანაზღაურების და პროდუქციის დაბრუნების უპირობო უფლებას. კომპანია არ გეგმავს ისეთი გარიგებების განხორციელებას, რომლის შემთხვევაშიც პერიოდი პროდუქციის კლიენტისთვის გადაცემის მომენტიდან ღირებულების ანაზღაურებამდე აღემატება ერთ წელს. შედეგად, სათანადო პრაქტიკული მიზნების გათვალისწინებით კომპანია არ ახდენს რაიმე გარიგების ღირებულების კორექტირებას დროში ფულის ღირებულების გათვალისწინებით.

- **მომხმარებლებთან დადებულ კონტრაქტებთან დაკავშირებული აქტივები და ვალდებულებები.** როდესაც კონტრაქტის მონაწილე რომელიმე მხარე შეასრულებს კონტრაქტით ნაკისრ ვალდებულებას, კომპანია ვალდებულია აღრიცხოს კონტრაქტი კომპანიის ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში როგორც საკონტრაქტო აქტივი ან ვალდებულება, რაც დამოკიდებულია კომპანიის მიერ შესრულებული სამუშაოსა და მომხმარებლის მიერ გადახდას შორის დამოკიდებულებაზე. კომპანია ვალდებულია წარადგინოს ნებისმიერი უპირობო უფლებები ცალკე, როგორც მისაღები დებიტორული დავალიანება.

- **საკონტრაქტო აქტივები.** როდესაც კომპანია მომხმარებელს გადასცემს საქონელს მომხმარებლის მიერ საქონლის საფასურის გადახდამდე ან გადახდის ვადის მოსვლამდე, კომპანია გარიგებას აღრიცხავს როგორც კონტრაქტულ აქტივს, გარდა იმ თანხისა, რომელიც წარმოდგენილია როგორც მისაღები დებიტორული დავალიანება.

3. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის მიმოხილვა (გაგრძელება)

- **საკონტრაქტო ვალდებულებები.** მომხმარებლებისგან მიღებული ავანსები ან კომპანიის უპირობო უფლებები საქონლის გადაცემამდე კლიენტებისგან კომპენსაციის მიღებაზე აღიარდება როგორც კონტრაქტული ვალდებულებები. კონტრაქტული ვალდებულებები აღირიცხება ავანსის გადახდისას ან გადახდის ვადის დადგომისას (ამ ორიდან რომელიც უფრო ადრე მოხდება). კონტრაქტული ვალდებულებები წარმოადგენენ კომპანიის ვალდებულებას, მომხმარებლებს გადასცენ საქონელი, რომლის სანაცვლოდაც კომპანიას მიღებული აქვს კომპენსაცია (ან კომპენსაციის გადახდის ვადა დამდგარი). საანგარიშგებო პერიოდის განმავლობაში კონტრაქტულ ვალდებულებებში მნიშვნელოვანი ცვლილებები განმარტებულია მე-6 შენიშვნაში.

- **აქტივის დაბრუნების უფლება.** ეს არის კომპანიის უფლება აღადგინოს მომხმარებლისგან დაბრუნებული მარაგის ღირებულება. ის აღიარდება დასაბრუნებელი აქტივის თვითღირებულებით, შემცირებული დაბრუნების გამო აქტივის ღირებულების შემცირებით ან მარაგის მობრუნებასთან დაკავშირებული ხარჯებით. კომპანიის საქმიანობის სპეციფიკის გათვალისწინებით კომპანიას არ აქვს აღიარებული ასეთ უფლებასთან დაკავშირებული ქტივი.

- **აქტივის დაბრუნებასთან დაკავშირებული ვალდებულებები.** ეს არის კომპანიის ვალდებულება რომ დაუბრუნოს მომხმარებელს მიღებული ან მისაღები ანაზღაურება სრულად ან ნაწილობრივ და აღიარდება იმ თანხით, რისი დაბრუნების მოლოდინიც აქვს კომპანიას ანგარიშგების თარიღისთვის. კომპანიის საქმიანობის სპეციფიკის გათვალისწინებით კომპანიას არ აქვს აღიარებული აქტივის დაბრუნებასთან დაკავშირებული ვალდებულებები.

- **კონტრაქტის გაფორმების დამატებითი ხარჯები.** კომპანია მომხმარებელთან კონტრაქტის გაფორმების დამატებით ხარჯებს აღიარებს, როგორც აქტივს იმ შემთხვევაში, თუ მოსალოდნელია მისი ამორტიზირება თორმეტ თვეზე დიდი პერიოდის განმავლობაში. კონტრაქტის გაფორმების დამატებით ხარჯებს წარმოადგენს ის ხარჯები, რომლებსაც კომპანია გასწევს მომხმარებელთან კონტრაქტის გაფორმებისთვის და რომლის გაწევის აუცილებლობა არ წარმოიშობოდა თუ არ მოხდებოდა კონტრაქტის გაფორმება. კონტრაქტის გაფორმების დამატებითი ხარჯები, რომელთა გაწევა მოხდებოდა მიუხედავად იმისა, გაფორმდა თუ არა კონტრაქტი, აღირიცხება ხარჯებად მათი გაწევისას, გარდა იმ შემთხვევებისა, როდესაც აღნიშნული ხარჯების გაწევა სრულად ხორციელდება მომხმარებლის მიერ მიუხედავად იმისა, გაფორმდება თუ არა კონტრაქტი. კონტრაქტის გაფორმების დამატებითი ხარჯები შემოიფარგლება გაყიდვების საკომისიოთი, რომლებიც უმეტესწილად მოკლევადიანია (12 თვეზე ნაკლები პერიოდის) ან ერთჯერადი.

ხარჯების აღიარება. მოგება-ზარალის ანგარიშგებაში ხარჯები აღიარდება თუ ის იწვევს მომავალი ეკონომიკური სარგებლის შემცირებას, რომელიც დაკავშირებულია აქტივების შემცირებასთან ან ვალდებულების ზრდასთან და შესაძლებელია მისი საიმედოდ შეფასება. ხარჯები სრული შემოსავლის ანგარიშგებაში აღიარდება დაუყოვნებლივ, შესაბამისი კრიტერიუმების დაკმაყოფილებისას.

ვალდებულებების და ხარჯების ანარიცხები. ვალდებულებების და ხარჯების ანარიცხები არის გაურკვეველი ვადის და ოდენობის არაფინანსური ვალდებულებები. მათი დარიცხვა ხდება მაშინ, როდესაც კომპანიას გააჩნია მიმდინარე იურიდიული ან უდავოდ პრეზუმირებული მოვალეობა წარსული მოვლენების შედეგად და მოსალოდნელია, რომ ამ მოვალეობის დასაფარად საჭირო იქნება ეკონომიკური სარგებლის შემცველი რესურსების გადინება, და შესაძლებელია ამ ვალდებულების საიმედოდ შეფასება.

ანარიცხების შეფასება ხდება ვალდებულების დასაფარად საჭირო მოსალოდნელი დანახარჯების დისკონტირებული ღირებულებით, დაბეგრამდე განაკვეთის გამოყენებით, რაც ასახავს ფულის დროითი ღირებულების საბაზრო შეფასებებს და ამ მოვალეობისათვის სპეციფიკურ რისკებს. დროის გასვლის გამო ანარიცხების ზრდა აღიარდება საპროცენტო ხარჯის სახით.

დივიდენდები. დივიდენდები აღირიცხება, როგორც ვალდებულება და იქვითება კაპიტალიდან იმ პერიოდში, როდესაც ხდება მათი გამოცხადება და დამტკიცება. ნებისმიერი დივიდენდი, რომელიც ცხადდება საანგარიშგებო პერიოდის დასრულების შემდეგ და მანამ, სანამ მოხდება ფინანსური ანგარიშგების გამოშვებაზე გადაწყვეტილების მიღება, აღიარებულია ბალანსის შემდგომი მოვლენების შენიშვნაში.

ბალანსის შედგენის თარიღის შემდგომი მოვლენები. ბალანსის შედგენის თარიღის შემდგომი მოვლენები და ფინანსური ანგარიშგების ავტორიზაციის თარიღამდე მომხდარი მოვლენები, რომლებიც დამატებით ინფორმაციას იძლევა კომპანიის ფინანსური პოზიციის შესახებ, აისახება ფინანსურ ანგარიშგებაში. ბალანსის შემდგომი მოვლენები, რომლებიც გავლენას არ ახდენს კომპანიის ფინანსურ მდგომარეობაზე ბალანსის შედგენის

3. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის მიმოხილვა (გაგრძელება)

თარიღისთვის, მაგრამ არსებითი მნიშვნელობისაა, აისახება ფინანსური ანგარიშგების თანდართულ შენიშვნებში.

კლასიფიკაცია მიმდინარე/გრძელვადიანის მიხედვით. კომპანია ფინანსური მდგომარეობის უწყისში აქტივებსა და ვალდებულებებს ჰყოფს მიმდინარე/გრძელვადიანი კლასიფიკაციით. აქტივი მიმდინარეა, თუ:

- მოსალოდნელია მისი გაყიდვა ან განკუთვნილია გასაყიდად ან მოსახმარებლად მომდევნო საანგარიშო პერიოდში და ძირითადად ინახება სავაჭრო მიზნებისთვის
- მოსალოდნელია მისი გაყიდვა საანგარიშგებო პერიოდის დამთავრებიდან 12 თვის ვადაში
- ის წარმოადგენს ნაღდ ფულს და ნაღდი ფულის ექვივალენტებს, გარდა იმ შემთხვევებისა, როცა გაყინულია რაიმე ვალდებულების დაზღვევისთვის, საანგარიშგებო პერიოდის დამთავრებიდან 12 თვის განმავლობაში

ყველა სხვა აქტივი აღიარდება გრძელვადიანად.

ვალდებულება მიმდინარეა, თუ:

- მოსალოდნელია მისი დაფარვა მომდევნო საანგარიშგებო პერიოდის განმავლობაში
- ძირითადად გამოიყენება სავაჭრო მიზნებისთვის
- მოსალოდნელია მისი დაფარვა საანგარიშგებო პერიოდის დამთავრებიდან 12 თვის განმავლობაში
- არ არსებობს ვალდებულების გადახდის თარიღის გადავადების უპირობო უფლება, საანგარიშგებო პერიოდის დამთავრებიდან 12 თვის შემდეგ

სხვა ყველა ვალდებულება აღიარდება გრძელვადიანად.

4. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო შეფასებები და დაშვებები

კომპანია ახდენს გარკვეული სააღრიცხვო შეფასებებისა და დაშვებების შემუშავებას მომავალი პერიოდებისათვის არსებულ გამოცდილებასა და სხვა ფაქტორებზე დაყრდნობით, ფუნქციონირებადი საწარმოს პრინციპის გათვალისწინებით. მომავალ პერიოდებში მიღებული ფაქტიური შედეგი, შესაძლოა განსხვავებული იყოს ამ შეფასებებისა და დაშვებებისაგან. ქვემოთ მოყვანილია ის შეფასებები და დაშვებები, რომლებიც მომდევნო ფინანსურ წელს აქტივებისა და ვალდებულებების საბალანსო ღირებულებებში არსებითი ცვლილებების რისკის მატარებელია.

- **რეზერვი მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალისთვის სავაჭრო მოთხოვნებსა და სახელშეკრულებო აქტივებზე**

კომპანია იყენებს რეზერვების მატრიცას რომ იანგარიშოს მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი (ECL) სავაჭრო მოთხოვნებსა და სახელშეკრულებო აქტივებზე. ანარიცხის განაკვეთები ეფუძნება მსგავსი გაუფასურების ინდიკატორების მქონე მოთხოვნების ერთობლიობას დაჯგუფებულს ვადაგადაცილებული დღეების მიხედვით.

რეზერვების მატრიცა ეყრდნობა კომპანიის ისტორიული დანაკარგების განაკვეთებს, რაც კორექტირდება საპროგნოზო (მომავალზე ორიენტირებული) ინფორმაციის შესაბამისად.

ისტორიულ განაკვეთებს, ეკონომიკის საპროგნოზო მაჩვენებლებსა და ECL-ს შორის უერთიერთკავშირის შეფასება მნიშვნელოვან სააღრიცხვო შეფასებას წარმოადგენს. კომპანიის ისტორიული საკრედიტო დანაკარგებით და ეკონომიკური მდგომარეობის პროგნოზირებით შეფასებული ანარიცხები შესაძლოა განსხვავდებოდეს ფაქტიური ზარალისგან.

ისტორიულად კომპანიას არ ჰქონია უიმედო მოთხოვნებთან დაკავშირებული ხარჯები და სავაჭრო მოთხოვნების დიდი ნაწილი არის ინდივიდუალურად არსებითი. დებიტორული დავალიანებების ინდივიდუალური შეფასების შედეგად არ იდენტიფიცირებულა მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალზე რეზერვის შექმნის საჭიროება.

- **ძირითადი საშუალებების სასარგებლო მომსახურების ვადის შეფასება.** აქტივის სასარგებლო მომსახურების ვადის განსაზღვრისას, მენეჯმენტი განიხილავს მოსალოდნელ გამოყენებას, სავარაუდო ტექნიკურ მოძველებას, ფიზიკურ ცვეთას და გარემოს, რომელშიც ხდება აქტივის გამოყენება. ჩამოთვლილი პირობებისა თუ შეფასებების სისტემის ნებისმიერმა ცვლილებამ შეიძლება გამოიწვიოს მომავალი ცვეთის განაკვეთის კორექტირება.

- **მიწოდებულ სოციალურ გაზზე მისაღები კომპენსაცია.** კომპანია მოელის, რომ მომავალ პერიოდებში მოხდება საანგარიშსწორებო პერიოდის განმავლობაში მიწოდებული სოციალური გაზის ღირებულების ნაწილის კომპენსირება გარკვეული ფორმით. დღესდღეობით საქართველოს ნავთობისა და გაზის კორპორაციასთან შეთანხმებულია კომპენსირების პირობები თუმცა შესაძლებელია მისი განახლება. ასევე რთულია შეფასდეს გრძელვადიან პერსპექტივაში კომპენსაციის მოცულობა და სარგებლის კომპანიაში შემოსვლის ვადები, შესაბამისად არ მომხდარა პირობითი აქტივის აღიარება ფინანსური ანგარიშგების მომზადების თარიღით.

5. ახალი სტანდარტები და ინტერპრეტაციები, რომლებიც ჯერ არ არის ამოქმედებული

კომპანიას ფინანსური ანგარიშგების მომზადების პროცესში არ მოუხდენია ნაადრევი გამოყენება იმ ახალ სტანდარტების, ინტერპრეტაციების და ცვლილებების, რომლებიც გამოიცა, მაგრამ ჯერ არ არის შესული ძალაში. ქვემოთ მოცემულია ახალი და შეცვლილი სტანდარტები, რომლებსაც შესაძლოა ჰქონდეს მომავალში გავლენა კომპანიის ფინანსურ ანგარიშგებაზე:

ფასს 17 - სადაზღვევო ხელშეკრულებები (გამოცემულია 2017 წლის 18 მაისს, ძალაში შედის 2021 წლის 1 იანვარს ან შემდეგ დაწყებული პერიოდებისათვის).

ფასს 17-ით ჩანაცვლდა ფასს 4, რომელიც კომპანიებს აძლევდა თავისუფლებას, რათა გაეგრძელებინათ სადაზღვევო ხელშეკრულებების ბუღალტრული აღრიცხვის წარმოება არსებული პრაქტიკის მიხედვით. შედეგად, ინვესტორებისათვის რთული იყო სხვაგვარად მსგავსი სადაზღვევო კომპანიების ფინანსური საქმიანობის შედეგების შედარება. ფასს 17 არის ერთ პრინციპზე დაფუძნებული სტანდარტი ყველა ტიპის სადაზღვევო ხელშეკრულებების აღრიცხვისათვის, მათ შორის მზღვეველის მიერ ფლობილი გადაზღვევის ხელშეკრულებებისათვის. სტანდარტით მოითხოვება სადაზღვევო ხელშეკრულების ჯგუფების აღიარება და აღრიცხვა: (i) სამომავლო ფულადი ნაკადების რისკის გათვალისწინებით კორექტირებული დისკონტირებული ღირებულებით (სრული ფულადი ნაკადები), რომლებიც მოიცავს ყველა არსებულ ინფორმაციას სრული ფულადი ნაკადების შესახებ, ბაზარზე დაკვირვებად ინფორმაციასთან თანმიმდევრული გზით; მიმატებული (თუ ეს ღირებულება ვალდებულებას ან გამოკლებული (თუ ეს ღირებულება აქტივია) (ii) თანხა, რომელიც წარმოადგენს გამოუმუშავებელ მოგებას ამ კომპანიის ხელშეკრულებებში (სახელშეკრულებო მომსახურების მარჯა). მზღვეველები აღიარებენ სადაზღვევო ხელშეკრულებების კომპანიიდან მიღებულ მოგებას იმ პერიოდის განმავლობაში, როდესაც ისინი უზრუნველყოფენ დაზღვევას, აღებული რისკისგან გათავისუფლებამდე. თუ ხელშეკრულებების მოცემული კომპანია ზარალიანი გახდება, კომპანია ზარალს მაშინვე აღიარებს. კომპანია არ მოელის ფინანსურ ანგარიშგებაზე ახალი სტანდარტის რაიმე გავლენას.

ფასს 10 და ბასს 18 (დამატება) აქტივების გაყიდვა ან კონტრიბუცია ინვესტორსა და მის მეკავშირე ან საწარმოს შორის - ფასს 10- ში და ბასს 28- ში შეტანილი ცვლილებები ეხება სიტუაციებს, როდესაც ადგილი აქვს ინვესტორსა და მის მეკავშირე ან ერთობლივ საწარმოს შორის აქტივების გაყიდვას ან კონტრიბუციას. კერძოდ, ცვლილებებში ნათქვამია, რომ შვილობილი საწარმოს კონტროლის დაკარგვის შედეგად მიღებული მოგება ან ზარალი, რომელიც არ შეიცავს ბიზნესს მეკავშირე ან ერთობლივ საწარმოსთან გარიგებაში და რომელიც აღირიცხება წილობრივი მეთოდის გამოყენებით, აღიარებულია მშობლის მოგებასა ან ზარალი მხოლოდ არადაკავშირებული ინვესტორის წილით მეკავშირე ან ერთობლივ საწარმოში. ანალოგიურად, მოგება და ზარალი, რომელიც გამოწვეულია ნებისმიერი ყოფილ შვილობილ საწარმოში შენარჩუნებული წილის ხელახალი შეფასებით (რომელიც გახდა მეკავშირე ან ერთობლივი საწარმო რომელიც აღირიცხება წილობრივი მეთოდის გამოყენებით), რეალური ღირებულებით, აღიარებულია ყოფილი მშობლის მოგებასა ან ზარალი მხოლოდ არადაკავშირებული ინვესტორის წილით მეკავშირე ან ერთობლივ საწარმოში.

ცვლილებების ძალაში შესვლის თარიღი ჯერ განსაზღვრული არ არის IASB-ის მიერ; ამასთან, დასაშვებია ცვლილებების ადრეული გამოყენება. კომპანიის დირექტორები ვარაუდობენ, რომ ამ ცვლილებების გამოყენებას გავლენა არ ექნება კომპანიის ფინანსურ ანგარიშგებაზე მომდევნო პერიოდებში.

ცვლილებები ბასს 1-ში და ბასს 8 არსებითის განმარტება - ცვლილებები მიზნად ისახავს არსებითობის განმარტება ბასს 1-ში, უფრო ადვილად გასაგები გახდეს და მისი მიზანი არ არის შეცვალოს არსებითობის საფუძვლები ფასს-ში. ახალი განსაზღვრების ნაწილს წარმოადგენს არსებითი ინფორმაციის „დაფარვა“ არა არსებითი ინფორმაციით. მომხმარებლებზე გავლენის მოსახდენი ზღვარის არსებითობა შეიცვალა "შეიძლება გავლენა იქონიოს"-დან "გონივრულად მოსალოდნელია რომ გავლენას იქონიებს". ბასს 8-ში მოცემული არსებითობის განმარტება შეიცვალა მითითებით ბასს 1-ში მოცემული არსებითობის განმარტებასთან მითითებით. გარდა ამისა, IASB-იმ დააკორექტირა სხვა სტანდარტები და კონცეპტუალური საფუძვლები, რომელიც შეიცავს არსებითობის განმარტებას ან მოიხსენიებს ტერმინს „არსებითი“, რათა უზრუნველყოს თანმიმდევრულობა. ცვლილებები ძალაში შედის პერსპექტიულად, ყოველწლიური პერიოდისთვის, რომელიც იწყება 2020 წლის 1 იანვრის შემდეგ ადრეული გამოყენება დასაშვებია.

ამჟამად კომპანია ახორციელებს ფინანსურ ანგარიშგებაზე ამ ინტერპრეტაციის გავლენის შეფასებას.

შპს „სოკარ გაზ ექსპორტ-იმპორტი“

ფინანსური ანგარიშგების შენიშვნები

2019 წლის 31 დეკემბერს დასრულებული საანგარიშგებო წლისთვის

თანხები წარმოდგენილია ათას ლარში, თუ სხვაგვარად არ არის მითითებული

6. შემოსავალი მომხმარებელთან გაფორმებული ხელშეკრულებებიდან

6.1 ინფორმაცია დეზაგრეგირებული შემოსავლების შესახებ:

შემოსავლის სახე:	2019	2018
შემოსავალი ბუნებრივი აირის მიწოდებიდან	657,172	588,240
საქონლის მიწოდებიდან მიღებული შემოსავალი მომხმარებლების ტიპების მიხედვით:	2019	2018
სოციალური გაზის რეალიზაცია	315,695	280,918
რეალიზაცია თბოსადგურებზე	271,896	179,427
კომერციული გაზის რეალიზაცია	69,581	127,895
ჯამი	657,172	588,240

კომპანია შემოსავალს იღებს მხოლოდ საქართველოს ტერიტორიაზე ბუნებრივი აირით ბითუმად მიწოდებიდან. შპს „სოკარ გაზ ექსპორტ-იმპორტი“ არ ახორციელებს ბუნებრივი აირით მომარაგება-განაწილებას.

6.2 ინფორმაცია სახელშეკრულებო მოთხოვნა/ვალდებულებებზე:

	31 დეკემბერი 2019	31 დეკემბერი 2018
სავაჭრო მოთხოვნები (შენიშვნა 14)	218,778	138,854

სავაჭრო მოთხოვნებს არ ერიცხება პროცენტი, ჩვეულებრივ მათი შეგროვების პერიოდი არის 30 დღემდე.

შესასრულებელი ვალდებულებები

კომპანიის ძირითად საქმიანობას წარმოადგენს ბუნებრივი აირით ბითუმად ვაჭრობა

შესასრულებელი ვალდებულებები კმაყოფილდება საქონლის/მომსახურების მომხმარებლისთვის მიწოდებისთანავე და გადახდა ხორციელდება ხელშეკრულებით შეთანხმებულ ვადებში.

7. თვითღირებულება

რეალიზებული პროდუქციის თვითღირებულება მოიცავს: სს „საქართველოს ნავთობისა და გაზის კორპორაციიდან“ და შპს „სოკარ ჯორჯია გაზისგან“ შეძენილი ბუნებრივი აირის ღირებულებას.

8. კომერციული ხარჯები

კომერციული ხარჯები შესაძლებელია წარმოვადგინოთ შემდეგი სახით:

	2019	2018
ბუნებრივი აირის რეგულირების საფასური	(1,314)	(1,176)
მარკეტინგული ხარჯი	(64)	(51)
სულ კომერციული ხარჯები	(1,378)	(1,227)

ბუნებრივი აირის რეგულირების საფასურის დარიცხვა ხორციელდება 2008 წლის 18 სექტემბრის „ელექტროენერგიისა და ბუნებრივი გაზის სექტორში რეგულირების საფასურის გაანგარიშებისა და გადახდის წესის“ დამტკიცების შესახებ სსიპ „საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების ეროვნული კომისიის“ დადგენილება №24-ის მიხედვით. რეგულირების საფასური წარმოადგენს თანხას, რომელსაც კანონმდებლობის საფუძველზე, წინამდებარე წესის შესაბამისად, საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის (შემდგომში - კომისია) საქმიანობასთან, მათ შორის, სალიცენზიო, სატარიფო, სადაო საკითხების გადაწყვეტისა და სხვა უფლებამოსილების განხორციელებასთან დაკავშირებული ხარჯების დასაფარად, იხდიან რეგულირების საფასურის გადამხდელები.

შპს „სოკარ გაზ ექსპორტ-იმპორტი“

ფინანსური ანგარიშგების შენიშვნები

2019 წლის 31 დეკემბერს დასრულებული საანგარიშგებო წლისთვის

თანხები წარმოდგენილია ათას ლარში, თუ სხვაგვარად არ არის მითითებული

9. საერთო და ადმინისტრაციული ხარჯები

საერთო და ადმინისტრაციული ხარჯები შესაძლებელია წარმოვადგინოთ შემდეგი სახით:

	2019	2018
შრომის ანაზღაურება	(2,089)	(1,639)
გამოყენების უფლებით გადმოცემული აქტივების ცვეთა	(701)	-
ცვეთა და ამორტიზაცია	(64)	(68)
აუდიტის და საკონსულტაციო ხარჯები	(44)	(45)
საწვავის ხარჯები	(28)	(30)
კომუნალური და კომუნიკაციის ხარჯები	(18)	(18)
რემონტის ხარჯები	(17)	(17)
საერთო დანიშნულების დაზღვევის ხარჯები	(9)	(9)
საოფისე ინვენტარის ხარჯები	(8)	(13)
წარმომადგენლობითი ხარჯები	(3)	(8)
საგადასახადო ხარჯი გარდა მოგების გადასახადისა	(2)	(11)
საიჯარო ქირა	-	(443)
სხვა საერთო ხარჯები	(59)	(961)
სულ საერთო და ადმინისტრაციული ხარჯები	(3,042)	(3,262)

10. ფინანსური ხარჯი

ფინანსური ხარჯი შესაძლოა წარმოვადგინოთ შემდეგი სახით:

	2019	2018
საურავები	(16,552)	(17,738)
იჯარის პროცენტი	(374)	-
ფინანსური ხარჯი ბანკისგან აღებულ აკრედიტივზე	-	(121)
სულ ფინანსური ხარჯი	16,926	17,859

საურავი წარმოადგენს საქართველოს ნავთობისა და გაზის კორპორაციის მიერ გადაუხდელობაზე წარმოებულ დარიცხვებს, რაც დარეგულირებულია მხარეებს შორის ხელმოწერილი ხელშეკრულებით.

11. სხვა არასაოპერაციო შემოსავალი

2016 წლის 4 მარტს გაფორმებული ოთხმხრივი შეთანხმების თანახმად (შპს სოკარ გაზ ექსპორტ-იმპორტი, სს საქართველოს ნავთობისა და გაზის კორპორაცია, საქართველოს მთავრობა და აზერბაიჯანის სახელმწიფო ნავთობ კომპანია(სოკარი)) კომპანიამ მიიღო 2019 წელს დამატებით შესყიდული სოციალური გაზის მოცულობის შესაბამისი ზარალის ანაზღაურება.

12. გამოყენების უფლებით გადმოცემული აქტივები

კომპანიის გამოყენების უფლებით გადმოცემული აქტივები წარმოდგენილია შენობა-ნაგებობების კატეგორიაში.

მოდრაობა საკონტრაქტო ვალუტების შესაბამისად:

	ლარი
ნაშთი 2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	-
ახალ სტანდარტზე გადასვლის ეფექტი	3,503
ნაშთი 2019 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	3,503
შემოსვლა	-
გასვლა	-
ცვეთის ხარჯი	(701)
ნაშთი 2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	2,802

შპს „სოკარ გაზ ექსპორტ-იმპორტი“

ფინანსური ანგარიშგების შენიშვნები

2019 წლის 31 დეკემბერს დასრულებული საანგარიშგებო წლისთვის

თანხები წარმოდგენილია ათას ლარში, თუ სხვაგვარად არ არის მითითებული

12. გამოყენების უფლებით გადმოცემული აქტივები (გაგრძელება)

მოგება ზარალის ანგარიშგებაში აღიარებული თანხები:

	2019
გამოყენების უფლებით მიღებული აქტივების ცვეთის ხარჯი	(701)
საიჯარო ვალდებულების საპროცენტო ხარჯი	(374)

გამოყენების უფლებით გადმოცემული აქტივი წარმოადგენს საოფისე ფართს.

13. საგადასახადო აქტივი

2016 წლის 1 იანვრიდან, საგადასახადო კოდექსში შესული ცვლილების შესაბამისად, ყველა საგადასახადო ვალდებულება ირიცხება ერთიან სახაზინო ანგარიშზე, შესაბამისად ფინანსურ ანგარიშგებაში, საგადასახადო აქტივები და ვალდებულებები წარმოდგენილია ნეტო თანხით.

2016 წლის 13 მაისს საქართველოს პარლამენტმა მიიღო კანონპროექტი მოგების გადასახადის რეფორმის შესახებ (რომელიც ასევე ცნობილია მოგების გადასახადის ესტონური მოდელის სახელით), რაც ნიშნავს დაბეგვრის მომენტის გადატანას მოგების გამომუშავების თარიღიდან მისი გაცემის თარიღამდე. კანონი ძალაშია 2017 წლის 1 იანვრის შემდეგ დაწყებული საგადასახადო პერიოდებისთვის. შესაბამისად კომპანია აღარ აღიარებს მოგების გადასახადის ხარჯს და გადავადებულ მოგების გადასახადს, კოდექსის შესაბამისად გამონაკლის შემთხვევებში გადახდილი გადასახადი მოგების გადასახადის ნაცვლად აღიარდება სხვა საგადასახადო ხარჯებთან ერთად.

14. სავაჭრო და სხვა მოთხოვნები

	31 დეკემბერი 2019	31 დეკემბერი 2018
სავაჭრო მოთხოვნები	111,943	68,284
სავაჭრო მოთხოვნები დაკავშირებული მხარეების მიმართ	106,834	70,570
სხვა მოკლევადიანი მოთხოვნები	258	218
გაცემული ავანსები	5	13
სულ სავაჭრო და სხვა მოთხოვნები	219,040	139,085
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვი	(3,450)	-
წმინდა სავაჭრო და სხვა მოთხოვნები	215,590	139,085

საანგარიშსწორებო თარიღებისთვის მენეჯმენტმა შეაფასა არსებულ სავაჭრო და სხვა მოთხოვნებზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალისთვის საჭირო რეზერვი. კომპანიას გასულ პერიოდებში არაარსებითობის გამო არ უღიარებია რეზერვი მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალზე.

მოძრაობა მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვში:

1 იანვარი 2018	-
წლის დარიცხვა	-
რეზერვის გამოყენება	-
31 დეკემბერი 2018	-
წლის დარიცხვა	3,450
რეზერვის გამოყენება	-
31 დეკემბერი 2019	3,450

კომპანია იყენებს ფასს 9-ის გამარტივებულ მიდგომას მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის შესაფასებლად ყველა სავაჭრო და სხვა მოთხოვნებისთვის.

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის შესაფასებლად სავაჭრო და სხვა მოთხოვნები დაჯგუფდა საერთო საკრედიტო რისკის მახასიათებლებისა და ვადაგადაცილებული დღეების მიხედვით.

ინფორმაცია დაკავშირებულ მხარეებთან არსებულ მოთხოვნებზე მოცემულია მე-20 შენიშვნაში.

შპს „სოკარ გაზ ექსპორტ-იმპორტი“

ფინანსური ანგარიშგების შენიშვნები

2019 წლის 31 დეკემბერს დასრულებული საანგარიშგებო წლისთვის

თანხები წარმოდგენილია ათას ლარში, თუ სხვაგვარად არ არის მითითებული

15. კაპიტალი

კომპანიის კაპიტალი მოიცავს პარტნიორების შენატანებს და დაგროვილ გაუნაწილებელ მოგებას/(ზარალს). საწესდებო კაპიტალი მოიცავს საწყის საწესდებო კაპიტალს 1,657 ლარის ოდენობით (ერთეულ ლარში). საანგარიშგებო პერიოდში საწესდებო კაპიტალში ცვლილებები არ მომხდარა. კომპანიას დივიდენდები გამოცხადებული აქვს უცხოურ ვალუტაში, 2018 წელს გამოცხადებულ დივიდენდებში ცვლილებები გამოწვეულია საკურსო სხვაობით. 2019 წელს კომპანიამ საქართველოს კანონმდებლობის შესაბამისად გააუქმა გამოცხადებული დივიდენდები, რის შედეგადაც შემცირდა გადასახდელი დივიდენდების ვალდებულება და დაუფარავი ზარალი.

დამფუძნებლებს შორის წილობრივი გადანაწილება არის შემდეგი:

	31 დეკემბერი 2019	31 დეკემბერი 2018
აზერბაიჯანის რესპუბლიკის სახელმწიფო ნავთობის კომპანია	50,00%	50,00%
ორნონ ინტერნეიშნალ ეს.ეი, ვირჯინიის კუნძულები (ბრიტ.)	16,65%	16,65%
ველ თრედიინგ FZE, არაბთა გაერთიანებული საემიროები	16,70%	16,70%
სემისტონ გრუპ ინკ, ვირჯინიის კუნძულები (ბრიტ.)	16,65%	16,65%

16. საიჯარო ვალდებულებები

კომპანიას გაფორმებული აქვს იჯარის ხელშეკრულება ოფისის ფართზე. საიჯარო ვალდებულება უზრუნველყოფილია მეიჯარის უფლებით საიჯარო აქტივებზე. იჯარის ხელშეკრულება გაფორმებულია ხუთი წლის ვადით.

საიჯარო ვალდებულებების საბალანსო ღირებულება და მოძრაობა პერიოდის განმავლობაში:

	ლარი
ნაშთი 1 იანვრის მდგომარეობით (საწყისი აღიარება)	3,503
შემოსვლა	-
საპროცენტო ხარჯი	374
იჯარასთან დაკავშირებული ვალდებულების დაფარვა	(925)
ნაშთი 2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	2,952
მიმდინარე	924
გრძელვადიანი	2,028

საიჯარო ვალდებულებები წლების მიხედვით წარმოდგენილია შემდეგნაირად:

	1 წლამდე	1 დან 3 წლამდე	სულ
საიჯარო გადახდები	(924)	(2,773)	(3,697)
საპროცენტო ხარჯი	308	437	745
სულ საიჯარო ვალდებულებები	(616)	(2,336)	(2,952)

ინფორმაცია მოგება-ზარალში აღიარებულ თანხებზე მოცემულია მე-12 შენიშვნაში.

17. სავაჭრო და სხვა ვალდებულებები

კომპანიის სავაჭრო და სხვა ვალდებულებები წარმოდგენილია შემდეგნაირად:

	31 დეკემბერი 2019	31 დეკემბერი 2018
სავაჭრო ვალდებულებები	203,295	91,066
სავაჭრო ვალდებულებები დაკავშირებული მხარეების მიმართ	91,722	78,520
სხვა მოკლევადიანი ვალდებულებები	418	9
სულ სავაჭრო და სხვა ვალდებულებები	295,435	169,595

18. პირობითი ვალდებულებები

სასამართლო დავები. დროდადრო, ჩვეულებრივი საქმიანობის პროცესში, შეიძლება კომპანიის წინააღმდეგ პრეტენზიები იქნას წამოყენებული. მენეჯმენტი მიიჩნევს, რომ არანაირი არსებითი დანაკარგი არ იქნება გამოწვეული რაიმე სასამართლო დავის შედეგად. აქედან გამომდინარე, ფინანსურ ანგარიშგებაში არ არის შექმნილი რეზერვი შესაბამის პირობით ვალდებულებებთან დაკავშირებით.

გადასახადები. საქართველოს სამეწარმეო და საგადასახადო კანონმდებლობაში არსებობს ისეთი მუხლები, რომელთა ინტერპრეტაცია სხვადასხვაგვარადაა შესაძლებელი. ასევე არსებობს საგადასახადო ორგანოების მიერ სუბიექტური გადაწყვეტილებების მიღების პრაქტიკა. აქედან გამომდინარე, იმ შემთხვევაში, თუ რომელიმე კონკრეტული ქმედება, რომელიც ეფუძნება ხელმძღვანელობის მიერ ბიზნეს საქმიანობის თავისებურად განსჯას, არ იქნება მოწონებული საგადასახადო ორგანოების მიერ, კომპანიას შეიძლება დაერიცხოს დამატებითი გადასახადები, ჯარიმები და საურავები. მენეჯმენტი მიიჩნევს, რომ მათ გადაიხადეს საგადასახადო კანონმდებლობით მოთხოვნილი გადასახადები და დამატებითი რეზერვების შექმნა არ არის საჭირო. საგადასახადო ორგანოებს კომპანიის შემოწმება შეუძლიათ მაქსიმუმ წინა სამი წლის პერიოდზე.

19. ფინანსური რისკების მართვა

კომპანიაში რისკის მართვის ფუნქციის შესრულება ხორციელდება ფინანსურ რისკებთან, საოპერაციო რისკებთან და იურიდიულ რისკებთან მიმართებით. ფინანსური რისკი მოიცავს საბაზრო რისკს (სავალუტო, საპროცენტო და სხვა ფასის რისკი), საკრედიტო რისკს და ლიკვიდურობის რისკს. ფინანსური რისკის მართვის ფუნქციის ძირითადი მიზნებია რისკის ზღვრების დადგენა და შემდეგ იმის უზრუნველყოფა, რომ რისკები აღნიშნულ ზღვრებში დარჩეს. საოპერაციო და იურიდიული რისკების მართვის ფუნქციები გამიზნულია იმის უზრუნველყოფისათვის, რომ სათანადოდ ფუნქციონირებდეს შიდა პოლიტიკა და პროცედურები, რათა მინიმუმამდე შემცირდეს შესაბამისი რისკები.

საკრედიტო რისკი

კომპანიას გააჩნია საკრედიტო რისკი, რომელიც წარმოადგენს რისკს, რომ ფინანსური ინსტრუმენტის ერთ-ერთი მხარე გამოიწვევს ფინანსურ ზარალს მეორე მხარისათვის თავისი მოვალეობის შეუსრულებლობით.

საკრედიტო რისკი წარმოიქმნება კომპანიის მიერ საქონლის კრედიტით გაყიდვით და პარტნიორებთან სხვა ოპერაციებით, რაც წარმოქმნის ფინანსურ აქტივებს.

ფინანსური აქტივების საბალანსო ღირებულება წარმოადგენს მაქსიმალურ საკრედიტო რისკს. საკრედიტო რისკის მაქსიმალური ოდენობა, 2019 და 2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, წარმოდგენილია შემდეგნაირად:

	31 დეკემბერი 2019	31 დეკემბერი 2018
დებიტორული დავალიანება	215,327	138,854
მოთხოვნამდე ანგარიშები ბანკში	-	-
სულ	215,327	138,854

საკრედიტო რისკების კონცენტრაცია. კომპანიის საკრედიტო რისკები არ არის კონცენტრირებული ერთ რომელიმე კონტრაგენტზე, თუმცა არსებითად არის დამოკიდებული გაზგამანაწილებელ კომპანიებზე. კომპანიის საქმიანობის სპეციფიკის გათვალისწინებით არ ხდება კლიენტების გადახდისუნარიანობის შეფასება და ამის შესაბამისად საკრედიტო ლიმიტების განსაზღვრა, რადგან გაზის მიწოდება ძირითადად ხდება ისეთ კომპანიებზე რომლებიც ჩართული არიან მოსახლეობისთვის ბუნებრივი აირის შეუფერხებელი მიწოდების პროცესში და შეუძლებელია მომხმარებლების შეცვლა ან სხვა გასაღების ბაზარზე კონცენტრირება. კომპანია ცდილობს საკრედიტო რისკები მართოს სხვადასხვა არაპირდაპირი ბერკეტების გამოყენებით მათ შორის როგორცაა საურავების დარიცხვა, სემეკის ჩართულობა პროცესში, პირდაპირი მოლაპარაკებები და ა.შ.

საბაზრო რისკი

საბაზრო რისკი არის რისკი იმისა, რომ ფინანსური ინსტრუმენტის ღირებულება შემცირდება საბაზრო ფაქტორების ცვლილების შედეგად. საბაზრო რისკი შეიძლება წარმოიშვას კომპანიის მიერ პროცენტის ან უცხოურ ვალუტაში არსებული ფინანსური ინსტრუმენტების ფლობის შედეგად. არსებობს რისკი, რომ ფინანსური ინსტრუმენტის

19. ფინანსური რისკების მართვა (გაგრძელება)

რეალური ღირებულება ან მომავალი ფინანსური ნაკადები იმერყევებს საპროცენტო განაკვეთის ცვლილების გამო (საპროცენტო რისკი) და უცხოური ვალუტის გაცვლითი კურსის ცვლილების გამო (სავალუტო რისკი).

ხელმძღვანელობა ადგენს რისკის ზღვრებს, რომლის მიღებაც შესაძლებელია, რის მონიტორინგსაც რეგულარულად ახორციელებს. ამ მიდგომის გამოყენება არ უზრუნველყოფს ზარალის თავიდან აცილებას ამ ზღვრების მიღმა არსებული უფრო მნიშვნელოვანი საბაზრო ცვლილებების შემთხვევაში.

საბაზრო რისკებისადმი სენსიტიურობა ემყარება ერთი რომელიმე ფაქტორის ცვლილებას, ყველა დანარჩენი ფაქტორის უცვლელად დატოვებით. პრაქტიკაში ნაკლებად სავარაუდოა, რომ ეს მოხდეს და გარკვეული ფაქტორების ცვლილებები შეიძლება ურთიერთდაკავშირებული იყოს - მაგალითად, საპროცენტო განაკვეთის ცვლილებები და სავალუტო კურსების ცვლილებები.

- 1) **სავალუტო რისკი.** სავალუტო რისკი არის რისკი იმისა, რომ ფინანსური ინსტრუმენტის ღირებულება იმერყევებს უცხოური ვალუტის გაცვლითი კურსის ცვალებადობის გამო. კომპანიას წარმოეშება რისკები გაცვლითი კურსის ცვლილებების გამო, რომელთა ეფექტი მოცემულია ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებასა და ფულადი ნაკადების ანგარიშგებაში.

სავალუტო რისკის ზეგავლენა 2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით მოცემულია შემდეგ ცხრილში:

მონეტარული აქტივები	ლარი	დოლარი	ევრო
დებიტორული დავალიანება	215,327	-	-
ფულადი სახსრები	1,807	11	-
სულ	217,134	11	-

მონეტარული ვალდებულებები	ლარი	დოლარი	ევრო
მოწოდებიდან და მომსახურებიდან წარმოქმნილი ვალდებულებები	295,017	-	-
გადასახდელი დივიდენდები	-	-	-
სულ	295,017	-	-

წმინდა საბალანსო პოზიცია	(77,883)	11	-

სავალუტო რისკის ზეგავლენა 2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით მოცემულია შემდეგ ცხრილში:

მონეტარული აქტივები	ლარი	დოლარი	ევრო
დებიტორული დავალიანება	139,072	-	-
ფულადი სახსრები	130	13	-
სულ	139,202	13	-

მონეტარული ვალდებულებები	ლარი	დოლარი	ევრო
მოწოდებიდან და მომსახურებიდან წარმოქმნილი ვალდებულებები	169,595	-	-
გადასახდელი დივიდენდები	-	35,500	-
სულ	169,595	35,500	-

წმინდა საბალანსო პოზიცია	(30,393)	(35,487)	-

- 2) **საპროცენტო განაკვეთის რისკი.** საპროცენტო განაკვეთის რისკი წარმოიშობა საბაზრო საპროცენტო განაკვეთების პოტენციური ცვლილების გამო, რომელმაც შესაძლოა უარყოფითი გავლენა იქონიოს. კომპანიის ფინანსური აქტივებისა და ვალდებულებების რეალურ ღირებულებებზე. კომპანიას არ აქვს ცვლად განაკვეთიანი მიღებული სესხები და შესაბამისად არ დგას ამ რისკის წინაშე.

19. ფინანსური რისკების მართვა (გაგრძელება)**ლიკვიდურობის რისკი**

ლიკვიდურობის რისკი წარმოიშობა საბრუნავი კაპიტალის ეფექტურ მართვასთან დაკავშირებით. რისკი მდგომარეობს იმაში, რომ კომპანია შეიძლება წააწყდეს სირთულეებს ვალდებულებების დაფარვისას მათი გადახდის ვადის დადგომის პერიოდში. ლიკვიდურობის რისკის მართვას ხელმძღვანელობა ახორციელებს კომპანიის ფულადი ნაკადების მცოცავი პროგნოზის ყოველთვიური მონიტორინგით.

ფულადი ნაკადების მოძრაობის პროგნოზირება ხორციელდება საოპერაციო ერთეულების დონეზე, აგრეგირებული მოსალოდნელი შედეგების გათვალისწინებით. ასეთი პროგნოზი ითვალისწინებს ასევე რეფინანსირების გეგმებს. ფინანსური განყოფილება მონიტორინგს უწევს ლიკვიდობის მართვას მოკლევადიან და გრძელვადიან პერსპექტივაში, რომ უზრუნველყოს საკმარისი ფულის ქონა საკუთარი საოპერაციო მოთხოვნების დასაკმაყოფილებლად და დაიტოვოს საკმარისი არეალი იმისათვის, რომ არ დაარღვიოს სესხების ლიმიტები.

ქვემოთ მოყვანილ ცხრილში ნაჩვენებია კომპანიის ფინანსური ვალდებულებების მთლიანი თანხა საბალანსო ღირებულებებით, დაჯგუფებული დაფარვის ვადების მიხედვით:

2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით:

ფინანსური ვალდებულებები	1 თვემდე	1 თვიდან 1 წლამდე	1 წელზე მეტი	ჯამი
სავაჭრო და სხვა ვალდებულებები	295,435	-	-	295,435
გადასახდელი დივიდენდები	-	-	-	-
სულ	295,435	-	-	295,435

2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით:

ფინანსური ვალდებულებები	1 თვემდე	1 თვიდან 1 წლამდე	1 წელზე მეტი	ჯამი
სავაჭრო და სხვა ვალდებულებები	169,595	-	-	169,595
გადასახდელი დივიდენდები	-	-	35,500	35,500
სულ	169,595	-	35,500	205,095

რეალური ღირებულება

ყველა ფინანსური აქტივი და ვალდებულება, რომლებიც წარდგენილია რეალური ღირებულებით შეფასებულია რეალური ღირებულების იერარქიის მესამე დონეზე.

კაპიტალის მართვა

კომპანიის მიზნები კაპიტალის მართვისას შემდეგში მდგომარეობს:

- უზრუნველყოს ფუნქციონირებადი საწარმოს შენარჩუნების უნარი, ისე რომ არ შეწყვიტოს მფლობელებისთვის სარგებლის მოტანა; და
- გამოიმუშაოს დამფუძნებლებისთვის სარგებელი მისაღები რისკის დონის შეფასებით და შენარჩუნებით.

კომპანია განსაზღვრავს კაპიტალის სიდიდეს რისკის პროპორციულად. კომპანია მართავს კაპიტალის სტრუქტურას ეკონომიკური მდგომარეობის ცვლილებებისა და ძირითადი აქტივებისათვის მახასიათებელი რისკების გათვალისწინებით.

შპს „სოკარ გაზ ექსპორტ-იმპორტი“

ფინანსური ანგარიშგების შენიშვნები

2019 წლის 31 დეკემბერს დასრულებული საანგარიშგებო წლისთვის

თანხები წარმოდგენილია ათას ლარში, თუ სხვაგვარად არ არის მითითებული

20. ნაშთები და ოპერაციები დაკავშირებულ მხარეებთან

მოთხოვნები დაკავშირებული მხარის მიმართ

კომპანია	კავშირის სახე	31 დეკემბერი 2019	31 დეკემბერი 2018
შპს „სოკარ ჯორჯია გაზი“	საერთო კონტროლს დაქვემდებარებული	73,446	20,781
შპს "სოკარ ჯორჯია პეტროლეუმი"	საერთო კონტროლს დაქვემდებარებული	21,983	31,983
შპს „საქორგაზი“	საერთო კონტროლს დაქვემდებარებული	6,189	12,012
სს „სოკარ ჯორჯია გაზ დისტრიბიუშენი“	საერთო კონტროლს დაქვემდებარებული	3,160	5,683
შპს „თელავგაზი“	საერთო კონტროლს დაქვემდებარებული	2,056	111

სავაჭრო ვალდებულებები დაკავშირებული მხარის მიმართ

კომპანია	კავშირის სახე	31 დეკემბერი 2019	31 დეკემბერი 2018
შპს „სოკარ ჯორჯია გაზი“	საერთო კონტროლს დაქვემდებარებული	91,686	78,520
შპს "სოკარ ჯორჯია პეტროლეუმი"	საერთო კონტროლს დაქვემდებარებული	36	-

რეალიზაცია დაკავშირებულ მხარეზე

კომპანია	დაკავშირების სახე	2019	2018
შპს „სოკარ ჯორჯია გაზი“	საერთო კონტროლს დაქვემდებარებული	152,847	108,489
სს „სოკარ ჯორჯია გაზ დისტრიბიუშენი“	საერთო კონტროლს დაქვემდებარებული	16,544	12,521
შპს „საქორგაზი“	საერთო კონტროლს დაქვემდებარებული	5,815	7,156
შპს „თელავგაზი“	საერთო კონტროლს დაქვემდებარებული	5,060	94

შეძენა დაკავშირებული მხარისგან

კომპანია	დაკავშირების სახე	2019	2018
შპს „სოკარ ჯორჯია გაზი“	საერთო კონტროლს დაქვემდებარებული	219,524	245,990
შპს "სოკარ ჯორჯია პეტროლეუმი"	საერთო კონტროლს დაქვემდებარებული	30	-

ტრანზაქციები მენეჯმენტთან და დამფუძნებლებთან

	2019	2018
უმაღლესი მმართველობითი რგოლის ხელფასები	149	124

21. საანგარიშგებო პერიოდის შემდგომი მოვლენები

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის დადგენილებით კომპანია ყოველ კუბურ მეტრ მიწოდებულ ბუნებრივ გაზზე იხდის რეგულირების საფასურს 0.005 ლარს (თანხა მითითებულია ერთეულ ლარში); 2019 წლის 31 ივლისს საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის მიერ გამოტანილი დადგენილებით რეგულირების ფასი 2020 წლის 1 იანვრიდან შემცირდება და განისაზღვრა 0.002 ლარით (თანხა მითითებულია ერთეულ ლარში). აღნიშნული ცვლილება არ შეეხება კომპანიის მარჟას, ვინაიდან კომპანია ითვალისწინებს რეგულირების საფასურს სარეალიზაციო ფასის დადგენისას, დაკორექტირდება და შემცირდება სარეალიზაციო ფასი.

2019 წლის ბოლოს ჩინეთიდან გავრცელდა ინფორმაცია COVID-19-ის (Coronavirus) შესახებ. წლის ბოლოს უცნობი ვირუსის რამდენიმე შემთხვევა იყო ცნობილი ჯანმრთელობის მსოფლიო ორგანიზაციისათვის. 2020 წლის პირველ თვეებში ვირუსის გლობალურმა გავრცელებამ და მისმა ნეგატიურმა გავლენამაც მოიმატა. მენეჯმენტი მიიჩნევს, რომ აღნიშნული ფაქტი და უარყოფითი შედეგები წარმოადგენს არამაკორექტირებელ ბალანსის შემდგომ მოვლენას. კომპანიის ბიზნესიდან გამომდინარე პანდემიის პერიოდში კომპანიას არ შეუწყვეტია ფუნქციონირება. მენეჯმენტი გააგრძელებს პოტენციური ზემოქმედების მონიტორინგს და მიიღებს ყველა ზომას პანდემიის ეფექტების შესამსუბუქებლად.

შპს „სოკარ გაზ ექსპორტ-იმპორტი“

მმართველობის ანგარიშგება

2019 წლის 31 დეკემბრის დასრულებული წლისთვის

შპს „სოკარ გაზ ექსპორტ-იმპორტი“

მმართველობის ანგარიშგება

2019 წლის 31 დეკემბერს დასრულებული საანგარიშგებო წლისთვის

თანხები წარმოდგენილია ათას ლარში, თუ სხვაგვარად არ არის მითითებული

1. ინფორმაცია კომპანიის შესახებ

შპს „სოკარ გაზ ექსპორტ-იმპორტი“ (შემდგომში „კომპანია“) არის შეზღუდული პასუხისმგებლობის საზოგადოება, რომელიც დაარსებულია და მოქმედებს საქართველოს კანონმდებლობის შესაბამისად. კომპანიის დირექტორია ზაურ გულიევი, დირექტორს ნიშნავს კომპანიის პარტნიორთა კრება.

კომპანიის საქმიანობის სახე და ძირითადი სამოქმედო ბაზრები: კომპანიის ძირითად საქმიანობას წარმოადგენს ბუნებრივი აირით საბითუმო ვაჭრობა. კომპანიის კლიენტებს წარმოადგენენ საქართველოს მასშტაბით მოსახლეობისთვის ბუნებრივი გაზის მიმწოდებელი(გამანაწილებელი) კომპანიები. ასევე გაზის მსხვილი მომხმარებლები, მათ შორის თბოსადგურები.

კომპანიის შემოსავლები ძირითადი მიმართულებების მიხედვით არის შემდეგი:

	2019	2018
შემოსავალი ბუნებრივი აირის მიწოდებიდან	657,172	588,240

ბიზნეს პროცესები.

კომპანიის გაყიდვები სრულად ხორციელდება საქართველოსა და აზერბაიჯანის სახელმწიფო საზღვარზე, სადაც ხდება ბუნებრივი აირის შესყიდვა და რეალიზაცია კლიენტებზე. კომპანია არ ეწევა რეალიზაციის შემდგომ ბუნებრივი აირის ტრანსპორტირებისა და განაწილების მომსახურებას. ცენტრალური ოფისი მდებარეობს შემდეგ მისამართზე - საქართველო, ქ. თბილისი, ისანი-სამგორის რაიონი, 300 არაგველის ქ., №24.

ამონაგები კატეგორიების მიხედვით:

კატეგორიების სახეობა	2019	2018	ცვლილება %
სოციალური გაზის რეალიზაცია	315,695	280,918	12%
რეალიზაცია თბოსადგურებზე	271,896	179,427	52%
კომერციული გაზის რეალიზაცია	69,581	127,895	(46%)
სულ შემოსავალი	657,172	588,240	12%

კომპანიის სტრუქტურა.

კომპანიის დირექტორი 2019 წლის 1 იანვრიდან ანგარიშგების მომზადებამდე პერიოდში იყო ზაურ გულიევი. წესდების მიხედვით დირექტორს ნიშნავს და ათავისუფლებს პარტნიორთა კრება. პარტნიორთა კრება არის კომპანიის მართვის უმაღლესი ორგანო. გადაწყვეტილებები ძირითად საკითხებზე მიიღება ექსკლუზიურად პარტნიორთა კრების მიერ.

შპს „სოკარ გაზ ექსპორტ-იმპორტი“ არ ფლობს ინვესტიციებს სხვა კომპანიებში.

2. ძირითადი ფინანსური და არაფინანსური მაჩვენებლები

ფინანსური მაჩვენებლები

2019 წლის შემოსავალმა შეადგინა 657,172 ლარი, რაც მხოლოდ 12%-ით აჭარბებს 2018 წლის ანალოგიურ მონაცემს.

2. ძირითადი ფინანსური და არაფინანსური მაჩვენებლები (გაგრძელება)

კომპანიის შემოსავლების დინამიკა ბოლო 3 წლის განმავლობაში:

ძირითადი კოეფიციენტები:

	2019	2018
სულ შემოსავალი	657,172	588,240
სულ აქტივები	243,993	156,623
დასაქმებულთა საშუალო რიცხვი	20	20
მიმდინარე ლიკვიდურობის კოეფიციენტი	0.73	0.68
კრედიტორების ბრუნვა (დღე)	159.94	105.51
დებიტორების ბრუნვა (დღე)	119.79	86.30

არაფინანსური მაჩვენებლები

თანამშრომლები: შპს „სოკარ გაზ ექსპორტ-იმპორტის“ პერსონალის რაოდენობა წლის განმავლობაში მერყეობდა 20 დან 22 თანამშრომლამდე. კომპანიას აქვს თავისი დასაქმების პოლიტიკა და პროცედურები რომ უზრუნველყოფილი იყოს შესაბამისი კვალიფიკაციის, გამოცდილებისა და უნარების მქონე კანდიდატების მოძიება და შეფასება.

კომპანიას საქმიანობის სპეციფიკიდან გამომდინარე, არ აქვს დიდი საკადრო ბრუნვა, მსხვილი კორპორაციისთვის დამახასიათებელი საკადრო პოლიტიკა და პროცედურები.

ძირითადი მომწოდებლები და კლიენტები

კომპანიის მთავარ მომწოდებლებს წარმოადგენენ საქართველოს ნავთობისა და გაზის კორპორაცია და შპს სოკარ ჯორჯია გაზი, რომლებიც ექსკლუზიურად აწვდიან სოციალურ გაზს შპს სოკარ გაზ ექსპორტ-იმპორტს. რაც შეეხება კლიენტებს, კომპანიას ძირითადად ჰყავს მსხვილი კლიენტები, თითოეული მათგანი დიდ როლს თამაშობს შემოსავლების აკუმულირებაში და ნებისმიერის დაკარგვა მნიშვნელოვან გავლენას იქონიებს კომპანიაზე.

ურთიერთობა სახელმწიფო უწყებებთან: კომპანია, როგორც ზემოთ აღვნიშნეთ, დაარსებულია და მოქმედებს საქართველოს კანონმდებლობის შესაბამისად, ასევე ხვდება საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი კომისიის რეგულირების სფეროში. კომპანიამ ბოლო საგადასახადო შემოწმება გაიარა 2018 წელს.

3. სუბიექტის განვითარების გეგმები

შპს „სოკარ გაზ ექსპორტ-იმპორტის“ ვალდებულებას სოციალური გაზის მომხმარებლების უწყვეტი და სტაბილური მომარაგება. 2011 წლის 23 დეკემბერს შპს „სოკარ გაზ ექსპორტ-იმპორტის“ მიერ საქართველოს მოსახლეობისა და ენერგეტიკული ობიექტებისათვის, აგრეთვე სხვა შერჩეული პირებისათვის საჭირო რაოდენობის ბუნებრივი გაზის მიწოდების მიზნით, საქართველოს მთავრობასა და აზერბაიჯანის რესპუბლიკის ნავთობის სახელმწიფო კომპანიას შორის გაფორმდა მემორანდუმი, რომლის საფუძველზეც იმავე დღეს შპს „სოკარ გაზ ექსპორტ-იმპორტს“ და სს „საქართველოს ნავთობისა და გაზის კორპორაციას“ შორის გაფორმდა გაზის მიწოდების ხელშეკრულება.

3. სუბიექტის განვითარების გეგმები (გაგრძელება)

მემორანდუმი და ხელშეკრულება ამავე დოკუმენტებში განსაზღვრული წესების შესაბამისად ავტორიზებული იქნა საქართველოს მთავრობის 2012 წლის 7 მარტის №16შს დადგენილებით. მემორანდუმისა და ხელშეკრულების საგანი განსაკუთრებული მნიშვნელობისაა მხარეებისათვის და განმსაზღვრელია საქართველოსა და აზერბაიჯანის რესპუბლიკას შორის ენერგეტიკულ სექტორში, კერძოდ კი ბუნებრივი გაზის მიწოდებისა და ინფრასტრუქტურის განვითარების ნაწილში არსებული და მომავალი თანამშრომლობის მიზნებისათვის. შესაბამისად, მხარეები კისრულობენ და ასრულებენ ურთიერთსასარგებლო ვალდებულებებს. საქართველოს ენერგეტიკული უსაფრთხოების მიზნით საქართველოს მთავრობის და სოკარის მიერ 2008 წლიდან დაწყებულმა მჭიდრო თანამშრომლობამ გადამწყვეტი როლი შეასრულა ბოლო ათწლეულის მანძილზე ქვეყნის ეკონომიკის წარმატებებში. ამ თანამშრომლობის ფარგლებში მხარეები ახერხებენ სტრატეგიული მიზნების შესრულებასაც. აღსანიშნავია, რომ მემორანდუმის მოქმედების ვადაა 2025 წლამდე, 2030 წლამდე გაგრძელების პერსპექტივით.

4. კვლევებისა და განვითარების სფეროში ჩატარებული ღონისძიებების მიმოხილვა

2019 წელს კომპანია არ იყო ჩართული კვლევებში და მსგავს ღონისძიებებში.

5. ინფორმაცია საკუთარი აქციების შეძენის შესახებ

2019 წელს არ მომხდარა კომპანიის მიერ საკუთარი აქციების შეძენა.

6. წლიურ ფინანსურ ანგარიშგებაში ასახული თანხების შესახებ დამატებითი განმარტებები.

წლიდან წლამდე დამდგარი მნიშვნელოვანი ცვლილებები:

ფინანსური ანგარიშგების არე	2019	2018	გადახრის ახსნა
აქტივის გამოყენების უფლება	2,802	-	შენიშვნა 1
სავაჭრო და სხვა მოთხოვნები	215,590	139,085	შენიშვნა 2
სავაჭრო და სხვა ვალდებულებები	295,435	169,595	შენიშვნა 3

შენიშვნა #1:

2019 წელს ძალაში შევიდა ახალი იჯარის სტანდარტი ფასს 16. აღნიშნული მონაცემი წარმოადგენს იჯარის გზით აღებული საოფისე ფართის ამორტიზირებულ ღირებულებას 2019 წლის ბოლოს.

შენიშვნა #2:

სავაჭრო და სხვა მოთხოვნების მნიშვნელოვანი ზრდა გამოწვეულია რამდენიმე კონტრაგენტის მიერ მსხვილი დავალიანებების დაგროვებით. მიუხედავად ამისა, კომპანია აგრძელებს ამ კლიენტებთან საქმიან ურთიერთობებს, ვინაიდან ეს კომპანიები ჩართული არიან მოსახლეობამდე ბუნებრივი აირის შეუფერხებლად მიწოდების პროცესში.

შენიშვნა #3:

სავაჭრო და სხვა ვალდებულების მკვეთრი ზრდა მთლიანად გამოწვეულია დებიტორების ბრუნვადობის კოეფიციენტის ზრდით. კომპანია არ სარგებლობს სესხებით, შესაბამისად სრულად დამოკიდებულია საკუთარი დებიტორებისგან ამოღებულ თანხებზე. მიუხედავად ამ საკითხისა, კომპანია რჩება ერთადერთ სოციალური გაზის რეალიზატორად ქვეყანაში.

7. ძირითადი რისკები და გაურკვევლობები

საქართველოსთან დაკავშირებული მაკროეკონომიკური და პოლიტიკური რისკები:

კომპანია ძირითადად საქმიანობს საქართველოში და მისი ბრუნვა მთლიანად მოდის საქართველოზე. შესაბამისად, კომპანიის საქმიანობის შედეგებზე, ზრდასა და განვითარებაზე საგრძნობლად მოქმედებს და მომავალშიც იმოქმედებს ქვეყნის ბიზნეს გარემო და პოლიტიკური ფაქტორები. ქვემოთ ცხრილში მოცემულია ქვეყნის ძირითადი მაკროეკონომიკური პარამეტრები:

7. ძირითადი რისკები და გაურკვევლობები (გაგრძელება)

	2019	2018
მოსახლეობის რიცხოვნობა 31 დეკემბრისთვის	3,716.9	3,723.5
შპს მიმდინარე ფასებში, მილიარდი აშშ დოლარი	17.7	17.6
შპს ერთ სულზე (მიმდინარე ფასებში), აშშ დოლარი	4,763.5	4,722.0
შპს-ის რეალური ზრდა, %	5.1%	4.8%
საშუალო წლიური ინფლაცია	4.90%	2.60%
პირდაპირი უცხოური ინვესტიციები FDI (მილიონი აშშ დოლარი)	1,267.7	1,265.2
უმუშევრობის დონე, %	11.60%	12.70%

გლობალური პანდემია და მასთან დაკავშირებული რისკები

2020 წლის მარტში ჯანდაცვის მსოფლიო ორგანიზაციამ ახალი კორონავირუსი („COVID-19“) პანდემიად გამოაცხადა. COVID-19-ით ინფიცირების პირველი შემთხვევა დაავადებათა კონტროლის ეროვნულმა ცენტრმა 2020 წლის თებერვალში დაადასტურა.

კომპანია ასრულებს საქართველოს მთავრობის მიერ გაცემულ ოფიციალურ რეკომენდაციებს, რათა უზრუნველყოს თავისი თანამშრომლების უსაფრთხოება და თავისი საქმიანობის უწყვეტობა. COVID-19-ის შემდგომი გავრცელება საქართველოსა და მთელ მსოფლიოში, უარყოფითად იმოქმედებს ეკონომიკაზე, თუმცა ჯერ ნაადრევია კომპანიის საქმიანობაზე მისი შესაძლო გავლენის სრულად გააზრება და შეფასება.

პანდემიის გამო დაწესებულმა შეზღუდვებმა ბიზნესის სპეციფიკიდან გამომდინარე პირდაპირი გავლენა არ ჰქონია კომპანიის საქმიანობაზე და არ დაიდენტიფიცირებულა მნიშვნელოვანი ბიზნეს რისკები რაც მოითხოვს მენეჯმენტის მხრიდან განსაკუთრებულ ყურადღებას და ეფექტურ მართვას.

გამომდინარე იქიდან, რომ პანდემია და მისი ეფექტი წარმოადგენს ბალანსის თარიღის შემდეგ მომხდარ არამაკორექტირებელ მოვლენას, ამ ფაქტს არ მოუხდენია გავლენა წლის შედეგსა და წლის ბოლოსთვის არსებულ ნაშთებზე.

საკრედიტო რისკი და მისი მართვის მექანიზმები

კომპანიას გააჩნია საკრედიტო რისკი, რომელიც წარმოადგენს რისკს, რომ ფინანსური ინსტრუმენტის ერთ-ერთი მხარე გამოიწვევს ფინანსურ ზარალს მეორე მხარისათვის თავისი მოვალეობის შეუსრულებლობით. საკრედიტო რისკი წარმოიქმნება კომპანიის მიერ საქონლის/მომსახურების კრედიტით გაყიდვით და პარტნიორებთან სხვა ოპერაციებით, რაც წარმოქმნის ფინანსურ აქტივებს. ფინანსური აქტივების საბალანსო ღირებულება წარმოადგენს მაქსიმალურ საკრედიტო რისკს.

საკრედიტო რისკების კომპანიის საკრედიტო რისკები არ არის კონცენტრირებული ერთ რომელიმე კონტრაგენტზე, თუმცა არსებითად არის დამოკიდებული გაზგამანაწილებელ კომპანიებზე. კომპანიის საქმიანობის სპეციფიკის გათვალისწინებით არ ხდება კლიენტების გადახდისუნარიანობის შეფასება და ამის შესაბამისად საკრედიტო ლიმიტების განსაზღვრა, რადგან გაზის მიწოდება ძირითადად ხდება ისეთ კომპანიებზე რომლებიც ჩართული არიან მოსახლეობისთვის ბუნებრივი აირის შეუფერხებელი მიწოდების პროცესში და შეუძლებელია მომხმარებლების შეცვლა ან სხვა გასაღების ბაზარზე კონცენტრირება. კომპანია ცდილობს საკრედიტო რისკები მართოს სხვადასხვა არაპირდაპირი ბერკეტების გამოყენებით მათ შორის როგორცაა საურავების დარიცხვა, სემეკის ჩართულობა პროცესში, პირდაპირი მოლაპარაკებები და ა.შ.

საბაზრო რისკი. საბაზრო რისკი არის რისკი იმისა, რომ ფინანსური ინსტრუმენტის ღირებულება შემცირდება საბაზრო ფაქტორების ცვლილების შედეგად. საბაზრო რისკი შეიძლება წარმოიშვას კომპანიის მიერ პროცენტის ან უცხოურ ვალუტაში არსებული ფინანსური ინსტრუმენტების ფლობის შედეგად. არსებობს რისკი, რომ ფინანსური ინსტრუმენტის რეალური ღირებულება ან მომავალი ფინანსური ნაკადები იმერყევებს საპროცენტო განაკვეთის ცვლილების გამო (საპროცენტო რისკი) და უცხოური ვალუტის გაცვლითი კურსის ცვლილების გამო (სავალუტო რისკი). ხელმძღვანელობა ადგენს რისკის ზღვრებს, რომლის მიღებაც შესაძლებელია, რის მონიტორინგსაც რეგულარულად ახორციელებს. ამ მიდგომის გამოყენება არ უზრუნველყოფს ზარალის თავიდან აცილებას ამ ზღვრების მიღმა არსებული უფრო მნიშვნელოვანი საბაზრო ცვლილებების შემთხვევაში.

7. ძირითადი რისკები და გაურკვევლობები (გაგრძელება)

საბაზრო რისკებისადმი სენსიტიურობა ემყარება ერთი რომელიმე ფაქტორის ცვლილებას, ყველა დანარჩენი ფაქტორის უცვლელად დატოვებით. პრაქტიკაში ნაკლებად სავარაუდოა, რომ ეს მოხდეს და გარკვეული ფაქტორების ცვლილებები შეიძლება ურთიერთდაკავშირებული იყოს - მაგალითად, საპროცენტო განაკვეთის ცვლილებები და სავალუტო კურსების ცვლილებები.

სავალუტო რისკი. სავალუტო რისკი არის რისკი იმისა, რომ ფინანსური ინსტრუმენტის ღირებულება იმერყევებს უცხოური ვალუტის გაცვლითი კურსის ცვალებადობის გამო. კომპანიას წარმოეშვა რისკები გაცვლითი კურსის ცვლილებების გამო, რომელთა ეფექტი მოცემულია ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებასა და ფულადი ნაკადების ანგარიშგებაში. კომპანიის სავალუტო რისკი კონცენტრირებულია აშშ დოლარში და წარმოიქმნება ძირითადად დოლარში გამოცხადებული დივიდენდებისგან.

საპროცენტო განაკვეთის რისკი. საპროცენტო განაკვეთის რისკი წარმოიშობა საბაზრო საპროცენტო განაკვეთების პოტენციური ცვლილების გამო, რომელმაც შესაძლოა უარყოფითი გავლენა იქონიოს კომპანიის ფინანსური აქტივებისა და ვალდებულებების რეალურ ღირებულებაზე. ყველა სესხის საპროცენტო განაკვეთი ფიქსირებულია და შესაბამისად კომპანია არ განიხილავს საპროცენტო განაკვეთის ცვლილებას მნიშვნელოვან რისკად.

კაპიტალის მართვა

კომპანიის მიზნები კაპიტალის მართვისას შემდეგში მდგომარეობს:

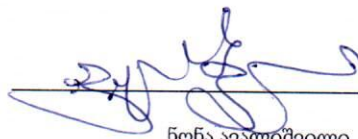
- უზრუნველყოს ფუნქციონირებადი საწარმოს შენარჩუნების უნარი, ისე რომ არ შეწყვიტოს მფლობელებისთვის სარგებლის მოტანა; და
- გამოიმუშაოს მფლობელებისთვის სარგებელი მისაღები რისკის დონის შეფასებით და შენარჩუნებით.

კომპანია განსაზღვრავს კაპიტალის სიდიდეს რისკის პროპორციულად. კომპანია მართავს კაპიტალის სტრუქტურას ეკონომიკური მდგომარეობის ცვლილებებისა და ძირითადი აქტივებისათვის მახასიათებელი რისკების გათვალისწინებით.

მმართველობის ანგარიშგება დამტკიცებულია და ხელმოწერილია მენეჯმენტის სახელით 2020 წლის 30 სექტემბერს:

ზაურ გულიევი
დირექტორი

ნონა ავლიშვილი
ფინანსური აღრიცხვისა და ლოგისტიკის
დეპარტამენტის უფროსი

7. ძირითადი რისკები და გაურკვევლობები (გაგრძელება)

საბაზრო რისკებისადმი სენსიტიურობა ემყარება ერთი რომელიმე ფაქტორის ცვლილებას, ყველა დანარჩენი ფაქტორის უცვლელად დატოვებით. პრაქტიკაში ნაკლებად სავარაუდოა, რომ ეს მოხდეს და გარკვეული ფაქტორების ცვლილებები შეიძლება ურთიერთდაკავშირებული იყოს - მაგალითად, საპროცენტო განაკვეთის ცვლილებები და სავალუტო კურსების ცვლილებები.

სავალუტო რისკი. სავალუტო რისკი არის რისკი იმისა, რომ ფინანსური ინსტრუმენტის ღირებულება იმერყევებს უცხოური ვალუტის გაცვლითი კურსის ცვალებადობის გამო. კომპანიას წარმოეშვა რისკები გაცვლითი კურსის ცვლილებების გამო, რომელთა ეფექტი მოცემულია ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებასა და ფულადი ნაკადების ანგარიშგებაში. კომპანიის სავალუტო რისკი კონცენტრირებულია აშშ დოლარში და წარმოიქმნება ძირითადად დოლარში გამოცხადებული დივიდენდებისგან.

საპროცენტო განაკვეთის რისკი. საპროცენტო განაკვეთის რისკი წარმოიშობა საბაზრო საპროცენტო განაკვეთების პოტენციური ცვლილების გამო, რომელმაც შესაძლოა უარყოფითი გავლენა იქონიოს კომპანიის ფინანსური აქტივებისა და ვალდებულებების რეალურ ღირებულებაზე. ყველა სესხის საპროცენტო განაკვეთი ფიქსირებულია და შესაბამისად კომპანია არ განიხილავს საპროცენტო განაკვეთის ცვლილებას მნიშვნელოვან რისკად.

კაპიტალის მართვა

კომპანიის მიზნები კაპიტალის მართვისას შემდეგში მდგომარეობს:

- უზრუნველყოს ფუნქციონირებადი საწარმოს შენარჩუნების უნარი, ისე რომ არ შეწყვიტოს მფლობელებისთვის სარგებლის მოტანა; და
- გამოიმუშაოს მფლობელებისთვის სარგებელი მისაღები რისკის დონის შეფასებით და შენარჩუნებით.

კომპანია განსაზღვრავს კაპიტალის სიდიდეს რისკის პროპორციულად. კომპანია მართავს კაპიტალის სტრუქტურას ეკონომიკური მდგომარეობის ცვლილებებისა და ძირითადი აქტივებისათვის მახასიათებელი რისკების გათვალისწინებით.

მმართველობის ანგარიშგება დამტკიცებულია და ხელმოწერილია მენეჯმენტის სახელით 2020 წლის 30 სექტემბერს:

ზაურ გულიევი
დირექტორი

ნონა ავალიშვილი
ფინანსური აღრიცხვისა და ლოგისტიკის
დეპარტამენტის უფროსი